ТАРИЛГАЯА ТҮРГЭНӨӨР, ҺАЙН ШАНАРТАЙГААР ЯБУУЛАЯ!

Бүхы оронуудай пролетаринар, нэгэдэгты!

БУРЯАД ҮНЭН

КПСС-эй Буряадай обкомой, Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй, Министрнүүдэй Соведэй орган

Газетэмнай 1921 оной декабриин 21-һээ гарана | № 99 (14119) | 1973 оной апрелиин 27, пятница | Сэн 2 мүнгэн

ТРАКТОРНУУДАА ХОЁР ХАЛААНДА ХҮДЭЛГЭХЭ

Түсэбтэ табан жэлэй шиидхэхы гурбадахи хабар хүрэжэ ерэбэ. Республикымнай колхоз, совхозуудай механизаторнууд, таряан ажалай хүдэлмэрилэгшэд энэ жэлдэ табилан, сабшалангай баян ургаса абаха гэжэ шиидээд, бүхэсоюзна социалис мүрысөөндэ оролсоһон байна. Мүнөө абаһан уялгаяа бэелүүлхэ, хэлэһэн үгэдөө хүрэхэ, шадалаа харуулха харюусалга ехэтэй саһа захалба.

Энэ жэлдэ саһа бороо орожо, газарай хүрьһэ нилээд ...түүлжэ, ургамалнуудай гарасада туһатай байхань ...гүй. Тиигэбэшье, хабарай хүйтэн унжагайржа, газар хахалха, тарилга хэхэ хүдэлмэриие арбаад хоногоор гэдэргэ татаба. Энэ ушар ажахы бүхэндэ, илангаяа һайн ...ртай сэбэр паар, намарай паар бага бэлдэһэн колхоз, совхозуудта нилээд бэрхэшээлтэй байдал тохёолдуулна. Юуб гэхэдэ, колхоз, совхозууд хабарай тарилгада хэрэглэгдэхэ, сэбэр паар болгогдохо газараа хахалхынгаа хажуугаар, 50 мянган гектар шэнэ, боро газар элдүүрилхэ зорилго урдаа табяад байна бшуу. Тиимэһээ хабарай тарилгые агротехническэ эрхим болзорто үнгэргэхын, эртын ...бэлдэхын тула хаа хаанагүй трактор, машинануудаа ...гүйгөөр, хоёр халаанда хүдэлгэхэ эрилтэ табигдана.

Иимэ шахардуу байдалай ушарһые анхаралдаа абажа, ...ажахынууд бүхы тракторнуудаа, тэрэ тоодо мөөртэ тракторнуудаа хоёр халаанда хүдэлгэхэ хэмжээнүүдые ...ха байнхай. Жэшээнь, Кабанскын аймагай Байгалай ...хозой хүтэлбэрилэгшэд, инженерно-техническэ хүдэлмэрилэгшэд хабарай полевой хүдэлмэриин гэдэргэ татагдаһаниие хараадаа абан, гусеничнэ болон мөөртэ тракторнуудаа хоёр халаанда хүдэлгэхэ гэжэ шиидээд, ...эл ехэтэй тракториступ удта залуу механизаторнууд, энэ жэлдэ механизаторнуудай бүгэдэ ниитын һуралда абаһан хүнүүдые даалгажа байна. Хабарай хүдэлмэриин үедэ трактор, машинануудай эбдэрхэдэ һайнаар, ...нөөр заһабарилха тусхай слесарьнүүдые, механигуудые шухала хэрэгсэлтэй зүйлнүүдээр хангаад, тэдэндэ автомастерскойнуудые даалгаа.

...арай шииг нойтые алдахагүй, хабарай тарилгын бүхы хүдэлмэриие богони болзорто, һайн шанартайгаар хэжэ, шэнэ газар элдүүрилхэ даабаряа дүүргэхэ хэрэгтэ Зэдын аймагай «Мир» колхозой правлени, партийна комитет ехэ анхарал табина. Колхозой тракторна бригада бүхэндэ зохид полевой стан түхеэрэгдэнхэй. Тэндэ механизаторнуудые үдэр һүнигүй эд еэлүүлхэ, хүдэлмэриин һүүлдэ амаруулха арга олгогдонхой. Нютагай медицинскэ ...нууд саг үргэлжэ полевой полевой стануудаар ябажа, механизаторнуудай бэеын элүүрые сахиха, үбшэ хабша сараха ...энүүдые абаха юм. Мүн бүхы тракторнуудаа хоёр ...анда хүдэлгэхын тула хабарай тарилгын халуун саһада ...залуушуулые, тэрэшэлэн үнинэй механизаторнуудые ...р хабаадуулжа байнхай.

КПСС-эй Сэлэнгын, Загарайн, Хориин райкомууд хабарай тарилгын саһада колхоз, совхозуудта хүдэлхөөр механизаторнуудые аймагуудай промышленна предприятинуудһаа ябуулжа байна. Колхоз, совхозуудта шэнэ газар элдүүрилхэдэнь туһалха зорилгоор республикын промышленна предприятинууд, эмхи зургаанууд бии байгаа ...торнуудаа, тэндэ хүдэлхэ трактористнуудтайнь эльгээ. Энэмнай ёһотой балта, хадуурай бата нэгэдэл гээшэ ааб даа.

...эд трактор, машинануудые бүтээсэ ехэтэйгээр хүдэлгэхэ талаар дутагдалнууд олон ушарна. Нэн түрүүн хабарай тарилгада хэрэглэгдэхэ техникые заһабарилха хүдэлмэри олохон ажахынуудта, мүн Шэнэ-Бэрээнэй гараж, Тарбагатайн мастерскойдо шанар муутайгаар хэхэ ...анууд үзэгдэһэн байна. Хориин аймагай ажахынууд жэл бүри трактор, машинануудые заһабарилха хүдэлмэри унжагайруулжа, хүсэд һайнаар бэлдэнгүйгөөр хабарай тарилгые угтадаг заншалтай. Энэ жэлдэшье хабарай тарилгын хүдэлмэриин хэды оройтожо байбашье, нилээд олон трактор, сеялкэ мүнөө хүрэтэр мастерскойдо соотоо байһаар. Мүн Хурамхаанай, Баргажанай аймагуудай ажахынууд анзаһа, сеялкэнүүдээ саг соонь заһажа дүүргээгүй байшоо.

Эдэ бүхы дутагдалнуудые усадхажа, ажахы бүхэндэ ...гүйгөөр хүдэлдэг, ажахын тоосоондо оруулагдаһан ..., бригадануудые эмхидхэжэ, ажалайнь түлөөһые абаха ургасынь зэргээр тогтоохо гээшэ мүнөө үедэ эгээл ...а хэрэг болоно. Иимэ звено, бригадада хүдэлһэн ... бүхы хүдэлмэрээ эрхим шанартайгаар хэхэ, заа ... баян ургаса абаха, ажалай гаргаша хороохо гэжэ ...дохо болоно бшуу. Юуб гэхэдэ, бага гаргашатайгаар ургаса абагшад түлбэриин талаар горитойгоор урмашуулагдаха байна ха юм.

...Сэлэнгын, Загарайн, Хориин болон бусад зарим аймагуудта хээрэ хүдэлжэ байһан механизаторнуудта зохид полевой стан, вагончигуудые түхеэрхэ хэрэгтэ анхарал ...данагүй. Тиимэһээ механизаторнууд халаанай һүүлдэ гэртээ бусадаг, тэдэниие хойшо урагшань зөөхэдэ ... гаргаша гарадаг, үлүү транспорт хэрэгтэй болодог. ...механизаторнуудые суглуулжа хөөрэлдэхэ, тэдэнэрые үдэргүй халуун эдеэ бэлдэхэшье аргагүй болодог. Эдэ бүгэдые анхаралдаа абажа, байгша ондо тракторна бригада бүхэндэ полевой стан, вагонуудые түхеэрхэ шухала.

...мхидхэлэй хүдэлмэриин һула дээрэһээ, мүн гаргашын ...шанга хиналтын табигдаагүйһөө боложо, олохон тракторна бригаданuудта хүсэ ехэтэй тракторнуудые дүүргэлтэ ашаглаха хэрэг анхарагданагүй. Тиимэһээ ДТ-75 тракторта хоёр сеялкэ шагтагалаад ябаха ушар али олон ...дадаг. Энэ ушарта ажалай бүтээсэ доошолжо, хабарай тарилгын хүдэлмэри гэдэргэ татагдаха жэшээтэй.

Хабартаа ехэ газар хахалагдаха байһаниие хараада ..., энэ хүдэлмэридэ мөөртэ тракторнуудые олоор табиха, тэдэниие хоёр халаанда хүдэлгэхэ шухала. Тинхын ... түрүү ажахынуудай жэшээгээр мөөртэ тракторнуудые ...лладаг дүршэл ехэтэй механизаторнуудта залуушуулые, курса дүүргэжэ ерэгшэдые даалгажа үгэхэдэ болохой. Мүн мал ажалда ябажа байһан үнинэй тракторнуудые хабарай тарилгын саһада тракторай рульда ...ха шухала.

Хабарай тарилгын хүдэлмэридэ хабаадагшадай дунда социалис мүрысөө үргэнөөр дэлгэрүүлжэ, трактор, машинануудые бүтээсэ ехэтэйгээр ашаглаха, мүрысөөнэй дүн ... бүхэндэ гаргажа байха гээшэ колхоз, совхозуудай ...ина, профсоюзна организацинуудай нангин уялга. Тиихэдээ үйлэдбэриин түрүүшүүлые али болохоор ...шуулха, баян ургаса абаха хэрэгтэ зоригжуулха байна.

...ХЭД МЕХАНИЗАТОРНУУД! Трактор, машинануудые бүтээсэ ехэтэйгээр, һаадгүйгөөр хүдэлгэжэ, хабарай тарилгые эрхим болзорто үнгэргэжэ, республикынгаа ойн ... жэлэй үндэр ургасада найдамтай үндэһэ һуури табиха...

ХҮРЬҺЭЕЭ ТАНИЖА ЭЛДҮҮРИЛХЭ, ТАРИХА

МҮНӨӨДЭР ТҮРҮҮ БРИГАДАДА

Хэнэйшье мэдэхээр, манай эндэ май, июнь һарануудта хура борооной ородоггүй дэрэһээ элһэлиг хүрьһэтэй тарилгымнай газар үнэһэн тоборог болотороо гандадаг байһан юм. Тиин һүүлэй арбаад жэлэй туршада үсэд нэтэрүүгээр туршалга хэжэ, агротехникээ нютагайнгаа эрхэ байдалда зохилдуулан тааруулһанай ашаар ороoһо таряанайнгаа ургаса нилээд дээшэлүүлһэн бэлэйбди.

Урдандаа бидэ даалгагдаһан газарайнгаа гектар бүриһөө оройдоол 6—7 центнер таряа абадаг байһан һаа, нёдондо 13,4—14 центнертэ хүргэгдөө һэн. Зүгөөр энэ амжалта яагаад туйлагдааб гэхэдэ, нэгэдэхеэр, **тарилгын болзор, гектар бүридэ тарингдаха үрэһэнэй хэм хэмжүүрые хубилгажа, хүрьһэнэйнгээ шанартай зохилдуулаа бэлэйбди.** Юуб гэхэдэ, манай даажа абаһан тарилгын газарай үрэжэлтэ хүрьһэниинь тон нимгэн тула шииг нойто түргөөр хаташадаг байна. Хоёрдохёор, эртүүр тарихадамнай ороoһо таряанаймнай ургаса бултайжа үрдибэшье, бог буртаг ногоондо дарагдажа, хосоршодог һэн. Эдэ бүхы бэрхэшээлнүүдые дабахын тула тарилгаяа оройшог эхилээ һэмди. Тиигэһэмнай буртаг үбһэндэ дарагдажа, май, июнь һарануудай ган гасуурта дайрагдажа хосороогүй, яһала һайнаар ургаа һэн.

Байгша ондо ороoһо таряанай ургаса элбэгээр хуряажа абахын тула мүнөө бэлэдхэлэй хүдэлмэри горитойхоноор ябуулагдана. Тарилгын эхилтэр 2 мянган тонно наг шэбхэ поли дээрээ гаргаха аад, һүүлэй мэдээгээр 1508 тонно шэбхэ зөөжэ тараагдаа. Гадна **мүнөө 632 гектарта аммиагай уһа оруулжа байнхай.**

Энэ табан жэлэй шиидхэхы гурбадахи жэлдэ манай бригадын механизаторнууд 1190 гектарта шэниисэ, 233 гектарта ешмээн, 180 гектарта кукуруза тариха түсэбтэй юм. Тиин **эртынгээ тарилгые майн 5-һаа эхилээд, арбан хоёр үдэрэй туршада үнгэргэхын** тула даалгагдаһан трактор, машинануудаа ашагтайгаар хүдэлгэхөөр хараалнабди.

Бригададамнай гусеничнэ 7 трактор бии. Тэрэнэйнгээ 4-ыень үдэр һүнигүй газар хахалалгада ябуулаад, гурбан тракторааpнь тарилга хэхэ байнабди. Иигэжэ машина, техникээ зохидоор хубаажа ашаглаагүй һаа, хабартаа газар хахалха, тарилга хэхэ хүдэлмэри унжагайрха болоно. Юуб гэхэдэ, энэ хабартаа 408 гектар һолооминой узуур хахалжа, тарилга хэгдэхэ байна бшуу. Тиихэдэ 300 шахуу гектар тарилгын газар хүрьһыень урбуулангүй хахалагдахаар хараалагдана.

Эдэ үдэрнүүдтэ бригадымнай механизаторнууд 60 гектарта калийна үтэгжүүлгэ оруулжа, газар хахалхаар бэлдэжэ байна. Мүнөө хабартаа бидэ тарилтынгаа газар бүхыдэнь боронойлоншьегүй байжа болохобди. Ушарынь хадаа сэбэр паарай хальһатаагүй байхадань боронойлходо элһэлиг хүрьһэниинь һэбхирүүлэгдэжэ, хабарай шанга һалхинда үлеэлгэжэ, хиидэхэ байна. Харин хүрин хүрьһэтэй газараа мөөртэй борнойгоор борнойлжо байнабди. Һаянай газаа хүйтэржэ, газар үшөө һайса гэдээгүй байна. Юрэдөө дулаархадань шамдууханаар ажаллаха бологдоно.

Мүнөө **үрэһэ хүрэнгэмнай сэбэрлэгдэжэ, бэлэн болгогдонхой,** бага зэргэ шиигтэйень складһаа гаргажа, һалхитуулан хатаажа, ешмээнээ хордожо байнабди. Нёдондо бригадымнай таряашад хабарай эртын тарилгые 10 үдэрэй туршада сүм дүүргээ һэн. Байгша ондо бидэ энэ ажалаа хараалһан болзортонь үнгэргэжэ, **гектарай 15 центнер таряа хуряаха түсэбөө амжалтатайгаар бэелүүлхэл байхабди.**

А. ЖАПОВ,
Хориин аймагай Анаагай совхозой Буламай отделениин тракторно-таряан ажалай бригадын бригадир.

АЙМАГ СООГОО ТҮРҮҮЛЭН

Мухар-Шэбэрэй аймагай колхоз, совхозуудай механизаторнууд ороoһо таряанай тогтууритай ургаса хуряажа абадаг гэжэ мэдээжэ. Түсэбтэ табан жэлэй шиидхэхы гурбадахи жэлэйнгээ хабарай тарилгые «Забайкалец» совхозой механизаторнууд аймаг соогоо түрүүлэн эхилбэ.

Тус ажахын механизаторнууд 350 гектарта шэнэ газар хахалаад, тэрэн дээрээ шэниисэ таримжа эхилбэ. Энэ ажалые коммунист Варфоломей Леонтьевич Носковой бригадын механизаторнууд хэнэ. Фёдор Минеевич Шадрин, Семён Михайлович Соловьевой агрегадууд үдэрэйнгөө нормые үлүүлэн дүүргэнэ. Сеялкэшэд Павлуцкий, Петров, Суменков, Кузнецов болон бусад оролдосотойгоор ажаллана. Ажахын механизаторнууд энэ харюусалгатай ажалаа үсөөхэн үдэрэй туршада һайн шанартайгаар дүүргэхэ гэһэн зорилготой.

Б. ЖАМБАЛОВ.

ГАЗАРАА ХАХАЛЖА ЭХИЛБЭ

Түхэреэнэй отделениин таряашад болон механизаторнууд ороoһо таряанай тогтууритай һайн ургаса абаха талаар нилээд дүй дүршэлтэй болонхой. Түсэбтэ табан жэлэй шиидхэхы энэ жэлдэ тэдэнэр гектар бүриһөө 14 центнер ороoһо, 110 центнер хартаабха, 250 центнер кукурузын набша намаа хуряажа абаха зорилготой. Даажа абаһан социалис уялгаяа бодото дээрэнь дүүргэхын тула тэдэнэр хабарай тарилгада хүдэлгэгдэхэ трактор, машинаяа һайнаар заһабарилһан байна.

Тус отделениин механизаторнууд таряаландаа минеральна үтэгжүүлгэ оруулжа эхилэнхэй. Һаянай байдалаар эндэ 500 гектарта аммиагай уһа оруулба. Механизаторнууд аха дүү Геннадий, Александр Закамельский, Константин, Федор Кобелевтон, Николай Сороковиков гэгшэд үдэр бүриингөө нормо үлүүлэн дүүргэнэ.

«Сибиряк» колхозой механизаторнууд эдэ үдэрнүүдтэ газараа хахалжа эхилбэ. Механизаторнуудай эгээл харюусалгатай ажал—хабарай тарилгые үсөөхэн үдэрэй туршада, һайн шанартайгаар дүүргэхэ гэһэн зорилго ажахын таряашад урдаа табинхай.

Л. ИРИНЦЕЕВ.

Түнхэнэй аймаг.

Сошордомо дохёо

ИИГЭЖЭ ТУҺАЛДАГ ЮМ ААЛ?

«Бурводстрой» трестын ПМК-гай коллектив Дэрээнэй совхозой Хүшэгээрэй сабшалангай ургаса һайжаруулха хүдэлмэри хэһэн байна.

Тэрэ газар дээрэ ургажа байһан һөөг бургааһадые, һөөгүүдые отолоод лэ ПМК-гайхид хүдэлмэрээ дүүргэжэрхёо.

Үнэн дээрээ энэ газар һайжаруулагдангүй миин хаягдаа гэхээр. Урдань манай совхоз энэ газар дээрэһээ бага бэшэ үбһэ ногоо хуряажа абадаг байһан. Зүгөөр һүүлэй хоёр жэлэй туршада энэ талмай дээрэһээ «хамаршье хадхаха» үбһэ хуряажа абаагүй гээд хэлэхэ хэрэгтэй.

Теэд энэ газар дээрэһээ совхозойхидой үбһэ хуряангүй байһандань хэн зэмэтэйб?

1972 ондо ПМК-гай коллектив Хүшэгээртэ 250 гектар газар һайжаруулха болоһон байгаа. Тиихэдээ хаалта боолтонуудтай хоёр ханааб татаха болоһон юм.

Нэгэ ханаабыень нёдондо татаа, харин нүгөөдыень мүнөөшье болотор эхилээгүй байһаар. Тэрэ татагдаһан ханаабынь манай 960 гектар сабшалан уһалдаг ханаабые хүндэлэн гаранхай.

Ямар нэгэн ажал хэжэ эхилһэн хойноо, тэрэнээ дүүргэдэг ха юм. Теэд ПМК-гайхидай хүдэлмэрээ дүүргэнгүй орхиһониинь тон гайхалтай. Мүнөө тэндэ энэ гэхэ хүдэлмэри хэгдэнэгүй. Нэгэшье даамба, хаалта табигдаагүй байһаар. Намаг сооһоо гараһан уһан манай Эрхитын 960 гектар газарые ээзлхэдээ болохонь. Сабшалан, бэлшээри һайжаруулхаар хараалагдаһан ханаабай сабшалан намагжуулжа байһаниинь ехэ харамтай байна.

Хабарай наруули дулаанай болоходо, тэрэ ханаабай хажуудань ямаршье техникээр хүрэхэгүйш! Тиин манай совхоз жэл бүри 7000—8000 центнер үбһэ хуряан абадаг сабшалангайнгаа газарһаа һалахань лэ. Яалтай гээшэб? Ямар хэмжээ абажа, сабшалангаа абархамнай гээшэб?

Саг дары хэмжээ абажа, сабшалан бэлшээриемнай уһанда бү оруулыт гэжэ «Бурводстрой» трестын ПМК-гай хүтэлбэрилэгшэдэй урда эрилтэ табилтай юм гү, али гуйха ёһотой болоно гүбди?

Ж. БОРБОНОВ,
хоёрдохи отделениие эрхилэгшэ.
Г. ХУРИГАНОВ,
Б. АЮШИЕВ,
бригадирнууд;
Д. БАДМАЕВ,
С. ЦЫДЫПОВ,
луговодууд.

200 ГЕКТАРТА ШЭНИИСЭ ТАРИГДАБА

Буряадай АССР-эй 50 жэлэй ойн хүндэлэлдэ ороoһо таряанай, бусад ургамалнуудай баян ургаса абаха зорилго совхозой механизаторнууд урдаа табинхай. Энэ жэлдэ бүхы совхозоороо гектар бүриһөө 12 центнер гэхэ гү, али нёдондонойхиһоо 4,2 центнерээр ехэ таряа ургуулжа абаха хүсэлтэйбди.

Механизаторнуудай абаһан уялгаяа бэелүүлхын түлөө тэмсэнэ. Хабарай хүйтэнэй унжагайраашье һаа, тракторна бригаданууд һүүлэй дулаан үдэрнүүдые һамбаашалан, паараа борнойлоод, газараа хахалжа захалаа.

Совхозой 2-дохи, 3-дахи бригаданууд апрелиин 24-һөө шэниисээ тарижа захалба. Түрүүшын хоёр үдэртэ 200 гектарта шэниисэ таригдаа.

Байгша ондо ороoһо таряа нёдондонойхиһоо 70 гектар ехэ тарингдажа, бүхыдөө 3.100 гектарта хүргэгдэхэ юм. Хабарай тарилгын хүдэлмэри эрхим болзорто, һайн шанартайгаар үнгэргэхын түлөө тэмсэнэбди.

Ц. НЕУСТРОЕВ,
Калининай нэрэмжэтэ совхозой директор.
Улаан-Үдын аймаг.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: совхозой 2-дохи бригадада шэниисэ тарингдажа байна.

...НЭ ТАСС-һОНИН

...ён Михайлович ...ЁННОДО

... Семён Михайло...

... 90 наһанай алдарта ... дашарамдуулан, ре...но дайн байлдаа...алдар суута ветеран, ...баатар, Эсэгэ ороноо ...ын Агууехэ дайнай ... үдэрнүүдтэ сугтаа ... дайшалхы нүхэр ...арта ой ба үндэр хайра шагналда хүртэһөөртнай үнэн зүрхэнэй амаршалга эльгээнэб.

Манай хүндэтэ нүхэр, олон удаан жэлнүүдтэ элүүр энхэ, зол жаргалтай һуухые Танда хүсэнэб.

Тэбэрин хүндэлэгшэ

Л. БРЕЖНЕВ.

1973 оной апрелиин 25.

СУУТА ПОЛКОВОДЕЦ

Граждан дайнай герой, Совет Зэбсэгтэ Хүсэнүүдые байгуулгын эдэбхитэй, элитэ ехэ хүнүүдэй нэгэн, Советскэ Союзай гурба дахин Герой, Советскэ Союзай маршал С. М. Буденнын түрэһөөр 90 жэлэй ойе Москвагай олониитэ апрелиин 25-да тэмдэглээ. Үнинэй большевигүүд, граждан ба Эсэгэ ороноо хамгаалгын Агууехэ дайнуудта хабаадагшад, ниислэл хотын ажалшадай түлөөлэгшэд, сэрэгшэд, баярта ойгоо тэмдэглэгшэтэй хамта алба хэһэн хүнүүд Совет Армиин М. В. Фрунзиин нэрэмжэтэ Түбэй багшангай Краснознаменно зал соо сугларбад.

СССР-эй оборонын министрэй орлогшо, Советскэ Союзай маршал К. С. Москаленко С. М. Буденнын ажабайдал, ажал ябуулга тухай үгэ хэлэбэ.

Амаршалгын бэшэгүүд уншагдаа.

Халуунаар амаршалһанайнь түлөө, ажал ябуулгадань үндэр сэгнэлтэ үгэһэнэйнь түлөө С. М. Буденный Центральна Комитедтэ, түрэл Коммунис партидаа, Совет правительствада үнэн зүрхэнһөө баяр баясхалан хүргөө.

Москва.

(ТАСС-ай корр.).

МНР-эй дээдын хайра шагнал С. М. Будённодо барюулагдаба

УЛААН-БААТАР. (ТАСС). МНР-эй Арадай Ехэ хуралай Президиумэй Указаар Совет-монгол хани барисаанай бүлгэмэй Түбэй правлениин түрүүлэгшэ, Советскэ Союзай маршал С. М. Буденный Сүхэ-Баатарай орденоор шагнагдаба. Монгол арадай сүлөөтэ ба бэеэ даалһан байдал хамгаалгада, МНР-эй ба Советскэ Союзай хоорондохи аха дүүгэй хани барисаа, харилсаа холбоо хүгжөөн бэхижүүлгэдэ элитэ ехэ габьяатай байһанайнь түлөө, түрэһөөр 90 наһатай болоһонтойнь дашарамдуулан, тэрэниие МНР-эй энэ дээдын хайра шагналаар шагнаһан байна.

Уран зураашын ехэ уялга

РСФСР-эй Уран зураашадай холбооной правлениин хоёрдохи пленум апрелиин 25-да Москвада нээгдэбэ. Уран зурааша ба мүнөө үе саг гэһэн асуудалые пленумэй хүдэлмэридэ хабаадагшад зүбшэлнэ. Уран зурагай зонын выставкэнүүдтэ, «Совет Росси» гэһэн республиканска табадахи выставкэдэ бэлэдхэл хэхэ тухай асуудалнууд зүблэхэ зүйлдэ оруулагданхай. Энэ выставкэ «Манай үеын хүн» гэһэн уряа доро түсэбтэ табан жэлэй һүүлшын жэлдэ үнгэргэгдэхөөр хараалагдана.

РСФСР-эй Уран зураашадай холбооной правлениин түрүүлэгшэ Г. Коржев пленум дээрэ элидхэл хэһэн байна.

Москва.

(ТАСС-ай корр.).

КВАРТАЛАЙ ҮРЭ ДҮНГҮҮД ТУШАА ЗАРИМ АЖАГЛАЛТА

Буряадай АССР-эй 50 жэлэй ойе нэрэтэй түрэтэйгөөр угтахын түлөө мүрысөөн республикымнай промышленна предприятинуудта ургэнөөр дэлгэрээ. Олонхи предприятинуудай коллективүүд үйлэдбэриингөө түсэбые, абаһан социалис уялгануудаа амжалтатайгаар дүүргэжэ байна.

Жэлэй түрүүшын кварталай үрэ дүнгүүдые нёдондо жэлэй энэ үеынхитэй сасуулхада, промышленна үйлэдбэриин хэмжээн 8 процентээр дээшэлээ. Түсэбһөө гадуур 4.47 миллион түхэригэй промышленна продукци худалдагдаа. Ехэ шулуу нүүрһэн малтагдаа, сонхын шэл, шифер, хүнгэн промышленностиин олон зүйлнүүд түсэбһөө гадуур үйлэдбэрилэгдөө.

СССР-эй 50 жэлэй ойн нэрэмжэтэ «Теплоприбор», Тимлюйн асбоцементын зүйлнүүдэй заводой, Баргажанай леспромхозой, Онохойн модоной комбинадай, Байгалай загаһанай промышленна трестын, Бабушкинай оёдолой фабрикын коллективүүд түсэбөө холо үлүүлэн дүүргэээ, ВЛКСМ-эй 50 жэлэй ойн нэрэмжэтэ прибор бүтээлгын заводой коллектив республикынгаа ойн хүндэлэлэй социалис мүрысөөндэ амжалта туйлажа байна. Энэ коллектив кварталай даабариие бүхы дээрэнь үлүүлэн дүүргэээ, технико-экономическа талаараа һайн үрэ дүн туйлаа. Заводой хүдэлмэришэд табан жэлэй шиидхэхы жэлдэ дээшэлүүлэгдэһэн түсэб-уялга абаһан юм. Тиихэдээ үйлэдбэриин хэмжээ, ажалай бүтээсэ горитой ехээр дээшэлүүлхэ, продукциингаа шанар һайжаруулха, бүтээсэ ехэтэйгээр ажаллаха эрхэ байдал хүдэлмэрицэдтөө олгохо гэжэ хараалһан байна. Тэдэнэрэй хараалһан түсэбөө бодотоор бэелүүлжэ байһые кварталай үрэ дүн элирүүлэн харуулаа.

Үйлэдбэриин болон ажалай эмхидхэл һайжаруулха талаар ехэ алхам хэгдэбэ. Шэнэ техникэ, түрүү технологи нэбтэрүүлхын тула 56 хэмжээ ябуулга заводто бэелүүлэгдээ. Энэнь 127 мянган түхэригэй экономическа ашаг үрэ үгэбэ. Заводой инженерно-техническэ хүдэлмэрилэгшэд кварталай туршада 300 мянган түхэригэй алмалта үгэхэ дурадхалнуудые үйлэдбэридэ нэбтэрүүлээ.

«Хүндэлэлэй Тэмдэгэй» орденто «Электромашина» заводой коллектив жэлэй эхинһээ хойшо эршэмтэй шангаар ажаллажа, продукци худалдаха кварталайнгаа түсэб 107 процент дүүргэһэн байна. Ажалай бүтээсэ 7 процентээр дээшэлүүлэгдээ, олзо доход оруулга 1.96 дахин ургаа. Авиазаводой, Тимлюйн цементын, локомотив-вагон заһабарилгын, Сэлэн-Дүүмын заһабариин механическа заводуудай, нарин сэмбын фабрикын болон бусад зарим коллективүүд жэгдэ һайнаар ажаллажа, абаһан уялгаяа бодото дээрэнь дүүргэжэ байна.

Тиибэшье промышленностиин олохон предприятинуудта горитой дутагдал, алдуунууд бии байһаар.

Хүдэлжэ байгаа 198 предприятинуудай 28-ниинь гэхэ гү, али 14 процентнь продукци бүтээн гаргаха, худалдаха даабаряа дүүргэбэгүй. Эдэ предприятинууд 3,28 миллион түхэригэй продукци дутуу үгөө. «Забайкаллес» комбинадай 4 предприяти, Зэдын комбинат. Хяагтын плавико-шпатова уурхай. Элхиин авто-заһабариин завод кварталай түсэб дүүргэжэ шадабагүй. Зэдын комбинат, шэлэй завод, Ардасаанай, Хурамхаанай. Хүрбын. Хандагатайн леспромхозуд. Байгалай модоной бааза үйлэдбэриин хэмжээ, ажалай бүтээсэ дээшэлүүлээ бэшэ, харин урдань туйлаһанһаа бага болгоһон байна.

Республикымнай промышленность бүхы дээрээ ажалай бүтээсые салин хүлһэнэй ургалтаһаа ехээр дээшэлүүлээ. Харин зарим предприятинууд экономическа гол шухала энэ эрилтэ дүүргэжэ шадаагүй. «Татарский ключ» карьероуправленидэ, «Забайкаллес» комбинадта. «Сельхозтехника» нэгэдэлдэ, хэблэлэй, полиграфиин болон номой худалдаанай хэрэгүүдэй управленидэ, нютагай болон эдеэ хоолой промышленностиин министерствэнүүдтэ, барилгын материалнуудай промышленностиин управленидэ салин хүлһэн ажалай бүтээсын ургалтаһаа үлүү ехээр дээшэлүүлэгдээ.

«Забайкаллес» комбинат продукци худалдаха түсэбөө 97,8 процентдэ хүргөө гэхэ гү, али 621 мянган түхэригэй продукци дутуу худалдаа. Нимэ байдалай гол шалтагаан юуб гэхэдэ, комбинадай олон предприятида үйлэдбэриин болон ажалай эмхидхэл һула байһаар.

Леспромхозуудай бага комплексно олон бригаданууд адлирхуу эрхэ байдалда ажаллабашье, ондо ондоо үрэ дүн туйлана. Зарим бригаданууд һара бүхэндэ 2.000 кубометр, тэрээнһээ ехэ модо бэлэдхэн таллуулна. Харин олон бригадануудай бүтээсэ 1.000 кубометр, заримдаа энээнһээшье доошо болошоно.

Зэдын комбинадай хүдэлмэридэ горитой дутагдал бии. Комбинат продукци худалдаха кварталай түсэбые оройдоо 91 процентдэ хүргэбэ. Нёдондо жэлэй энэ үеынхитэй сасуулхада, үйлэдбэриин хэмжээн һураггүй доошолоо. Эндэ ажалладаг промышленно-үйлэдбэриин хүдэлмэрилэгшэдэй олошорһон байбашье, ажалай бүтээсэ дээшэлүүлхэ даабари 92 процентээр дүүргэгдээ.

Табан жэлэй шиидхэхы энэ жэлдэ бүри эршэмтэй шангаар ажаллаха. үйлэдбэриингөө арга боломжонуудые элирүүлэн хэрэглэжэ, ашаг үрыень һайжаруулха, ажалай бүтээсэ дээшэлүүлхэ зорилго республикымнай промышленностиин урда табигданхай. Промышленна бүхы коллективүүд бага гаргашатайгаар һайн шанартай продукци ехээр бүтээн гаргаха гэһэн бүхэсоюзна социалис мүрысөөндэ оролсожо, дээшэлүүлэгдэһэн социалис уялга абаһан байна. Энэ уялгаяа дүүргэхын тула гээгдэлдэ орогшод дары хэмжээ абаха ёһотой.

Социалис мүрысөө ургэнөөр дэлгэрүүлһэнэй ашаар абаһан уялгануудаа нэрэтэй түрэтэйгөөр дүүргэхэ, республикынгаа 50 жэлэй ойе ажалдаа шэнэ амжалта туйлан угтаха гээшэ промышленностиин хүдэлмэрилэгшэдэй нэрэ хүндын хэрэг болоно.

А. АКИМОВ,
КПСС-эй обкомой промышленность, транспортын таһагые даагшын орлогшо.

ПОЛИТИЧЕСКЭ ҺУРАЛСАЛ

ТҮГЭСХЭЛЭЙ ХЭШЭЭЛНҮҮД

Политическэ, экономическа һуралсалай жэл хүдөө нютагуудта апрель һарада дүүрэдэг заншалтай. Тимэһээ һуралсалайнгаа программа дүүргэһэн олон нютагуудта политическэ һуралсалай жэлэй түгэсхэлэй хэшээлнүүд үнгэргэгдэжэ байна.

Партиин райкомуудай политическэ гэгээрэлэй кабинедүүд түгэсхэлэй хэшээлнүүдые үнгэргэхэ заабари, саг тодорхойлжо, колхоз, совхозуудай, предприятинууд болон эмхи зургаануудай, организацинуудай партийна организацинуудта эльгээһэн байна.

Политическэ, экономическа һуралсалай жэлэй түгэсхэлэй занятинууд ямараар үнгэргэгдэжэ байнаб гэһэн асуудалтайгаар манай корреспондент политическэ гэгээрэлэй кабинедүүдые даагшанарта хандаба. Эдэнэрэй харюу доро толилогдобо.

Н. С. АКТИНОВА, КПСС-эй Загарайн райкомой политическэ гэгээрэлэй кабинедые даагша:

Колхоз, совхозууд, промышленна предприятинууд, эмхи зургаануудтахи политическэ һургуулинууд, теоретическэ семинарнуудай һуралсалайнгаа программа шудалһанайнь зэргээр түгэсхэлэй хэшээлнүүдэй болзор гаргагдажа, партийна организацинуудта хүргэгдэнхэй. Жэшээнь, автомобиль заһабарилдаг Элхиин заводтохи зарим һургуулинуудта түгэсхэлэй хэшээлнүүд үнгэргэгдөө. Пропагандист Н. Г. Тулохоновой хүтэлбэрилдэг марксизм-ленинизмын һургуулида нимэ хэшээл һониноор үнгэрөө. Заводой инженернүүд. технигүүд. мастернууд, Элхи нютагай эмхи зургаануудай хүтэлбэрилхы хүдэлмэрилэгшэд эндэ һурадаг юм. Түгэсхэлэй хэшээл дээрэ хөөрэлдөөн, шалгалта болоһон байна.

Онохойн модоной комбинадтахи гурбан һургуулида нимэ хэшээл үнгэрөө. Мүн Онохойн совхоздо, Карл Марксын нэрэмжэтэ колхоздо түгэсхэлэй хэшээлнүүд үнгэрһэн байна. Хаа хаанагүй хөөрэлдөөнүүд, шалгалта болоо. Политическэ һуралсалда хабаададаг хүнүүдэй олонхинь үзэһэн материалаа яһала һайнаар ойлгоо гэжэ эдэ занятинууд харуулба.

Жэшээнь, Яруунын совхоздо марксизм-ленинизмын 7 һургуулида энэ жэлдэ хүдөө ажахын үйлэдбэри ударидалгын экономикын үндэһэ һуури үзэжэ гараа. Эдэ һургуулинуудта болоһон түгэсхэлэй хэшээлнүүд юу харуулнаб гэхэдэ, һурадаг хүнүүд: фермэ, бригадануудые даагшад, мэргэжэлтэд үйлэдбэри ударидаха эрдэм ухаае яһала шудалһан байна. Мүн экономикын эрдэм ухаанай үндэһэ һуури шудалха һургуулида мүн лэ түгэсхэлэй хэшээлнүүд болоһон байна. Үзэһэн материалаар хөөрэлдөөн, шалгалта болобо.

Мүн Нисэнгын, «Юбилейный» совхозуудта политическэ һуралсалай түгэсхэлэй хэшээлнүүд болоо.

Партийна һуралсалда бүхы хүсэ шадалаа, эрдэм бэлигээ зорюулан хүдэлдэг пропагандистнар тухай магтаалай үгэ хэлэнгүй аргагүй. Яруунын совхозой пропагандист Н. Ц. Гончиков марксизм-ленинизмын һургуули хүтэлбэрилдэг. Ветеринарна врач мэргэжэлтэй энэ хүн партийна даалгабарида үнэн зүрхэнһөө хандажа, заняти бүхэниие һонирхолтойгоор үнгэргэхэ гэжэ оролдодог, нимэ шадабаритайшье болоһон хүн. «Юбилейный» совхоздо В. Р. Виноградова һуралсалай жэл соо һайнаар хүдэлөө, түгэсхэлэйшье заняти һониноор үнгэргөө. Нимэ пропагандистнарые тоолохо болоо һаа олон.

ЯНЬКОВ Г. И., КПСС-эй Яруунын райкомой политическэ гэгээрэлэй кабинедые даагша:

Аймагай колхоз, совхозуудай партийна организацинуудта политическэ, экономическа һуралсалай жэлэй түгэсхэлэй хэшээлнүүд үнгэргэгдэжэ байна. Аймагай партийна, советскэ эдэбхитэд, партиин райкомой хүдэлмэрилэгшэд түгэсхэлэй хэшээлнүүдые үнгэргэлсэһэн байна. Колхоз, совхозуудай партийна организацинуудта нимэ хэшээлнүүд гол түлэб үнгэргэгдөө.

Һуралсалай жэлэй эсэстэ, майн эхеэр пропагандистнарай методическа конференци үнгэргэхэбди. Тэрээн дээрэ политическэ һуралсалай жэлэй дүн тухай. саашадаа улам һайжаруулха тухай, һуралсал тухай һанамжа бодомжонуудаа хэлсэхэ түсэбтэйбди. Мүн партийна организацинуудай коммунистнуудай суглаан дээрэ һуралсалай дүнгүүд зүбшэлэгдэхэ даа.

Улаан-Үдын аймагай Ленинэй нэрэмжэтэ колхозой механизаторнууд хүдөө ажахынгаа техникые үшөө намар байхаһаа заһабарилжа эхилһэн юм. Хабарайнгаа тарилгада түгэс бэлэдхэлтэй болоһон тэдэнэр мүнөө хартаабха, орооһо хуряаха комбайнуудаа заһабарилжа байнхай.

Түлишын аппаратурын слесарь, коммунис ажалай ударник, ухаалан зохёогшо Гордей Никифорович Болонев заһабарилгада шалгаран хүдэлнэ.

Инструментальна цехые даагша нүхэр Болонев үндэр шанартайгаар хүдэлжэ, бусадта жэшээ харуулна.

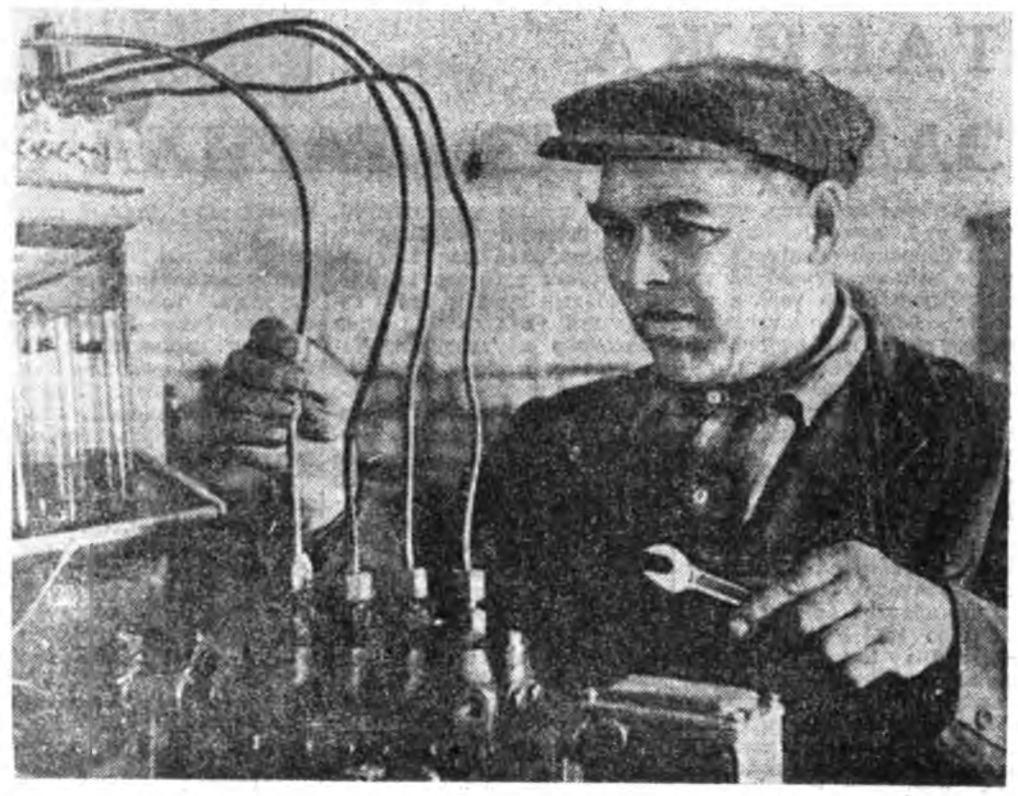

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: Г. Н. Болонев ажалдаа.

З. ВЕСНИНАГАЙ фото.

ТҮРҮҮЛЭГШЭНЭРЭЙ ҺУРАЛСАЛ

Хүдөө ажахын ба бэлэдхэлэй хүдэлмэрилэгшэдэй профсоюзай райкомуудай түрүүлэгшэнэрэй гурбан үдэрэй семинар-зүблөөн Улаан-Үдэдэ боложо дүүрэбэ. Энэ һуралсалые хүдөө ажахын ба бэлэдхэлэй хүдэлмэрилэгшэдэй профсоюзай обком эмхидхэһэн байна.

Семинарта хабаадагшадай үмэнэ КПСС-эй обкомой пропаганда ба агитациин таһагые даагша М. М. Гаськов хүдөө ажахын хүдэлмэрилэгшэдэй дунда социалис мүрысөө эмхидхэхэ тухай, партиин обкомой партийно-эмхидхэлэй хүдэлмэриин таһагые даагшын орлогшо Б. Т. Аюров хүтэлбэрилхы кадрнуудые шэлэн оложо дэбжүүлхэ, тэдэниие хүмүүжүүлхэ хэрэг тухай асуудалнуудаар лекцинүүдые уншаһан байна. Профсоюзуудай эмхидхэхы, хүмүүжүүлхы үүргын улам урган хүгжэжэ байһан тухай асуудалда профсоюзай обкомой түрүүлэгшэ С. Б. Бальжинимаев үгээ зорюулаа.

Семинар-зүблөөндэ хабаадагшад колхознигуудай ажалай түлбэриин шэнэ гуримтай танилсаа. Энэ асуудалаар облпрофсоведэй, хүдөө ажахын министерствын болон бусад эмхи зургаануудай хүдэлмэрилэгшэд заабари үгэһэн байха юм.

Манай корр.

НИИТЫН АЖАЛ ҺАЙЖАРУУЛХА

Хүдөө ажахын ба бэлэдхэлэй хүдэлмэрилэгшэдэй профсоюзай райкомой пленум эндэ һаяхан боложо, профсоюзна организацинуудай эмхидхэлэй-ниитын хүдэлмэри һайжаруулха хэмжээнүүд тухай асуудал зүбшэн хэлсэбэ.

Элидхэлшэ болон элидхэл тушаа үгэ хэлэгшэдэй тэмдэглэһэнэй ёһоор, хүдөөгэй ажалшадай дунда эмхидхэлэй-ниитын хүдэлмэри һайжаруулха хэрэгтэ олохон профсоюзна организацинууд горитойхон анхаралаа хандуулдаг болоо. Анаагай совхозой 1, 2-дохи отделениин, Хориин совхозой 1-дэхи отделениин, Хүрбын совхозой 1-дэхи отделениин цеховой комитедүүд хүдэлмэришэд болон алба хаагшадые профсоюзай гэшүүндэ абаха, хүдэлмэришэдэй болон профсоюзна суглаануудые саг болзортонь һайн бэлэдхэлтэйгээр үнгэргэхэ, союз доторой хүдэлмэри һайжаруулха асуудалнуудта саг үргэлжэ анхарна.

Гэхэтэй хамта Дээдэ-Тайлсын, «Георгиевский» совхозуудта, мүн хүдөө ажахын бусад зарим предприятинуудта энэ хүдэлмэри һулаар табигданхай гэжэ пленум дээрэ тэмдэглэгдэбэ.

Зүбшэн хэлсэһэн асуудалаараа пленум тогтоол батлан абаба.

Д. ДОРЖИЕВ.

КОМСОМОЛ-МЕХАНИЗАТОР ХОНИШОН БОЛОО

Владимир Санжижапов ВЛКСМ-эй гэшүүн. Урдань «Эрдэм» колхозой механизатор, мүнөө энэ ажахын хонишон.

— Манай Володя хэхэдээшье,хэлэхэдээшье адли бэрхэ, колхоздо ажаллахаяа түрэһэн байгаа ха,—гэжэ Володиин эхэ энеэбхилэн, манда хөөрэнэ.

Владимир Санжижапов нёдондо жэлдэ хонин ажалда эгээл түрүүшынхеэ хүдэлжэ эхилһэн юм. Түрүүшээр хүндэхэн байгаа. Яахадааб гэхэдэ, тушаажа абаһан хонидынь 1973 ондо хурьгалха зүһаг хонид байгаа. Володя Зина һамгантаяа 578 толгой нимэ мал өөр дээрээ даажа абаа һэн. Томо хонидые адуулхаһаа, нарай малые харууһалхань тон бэрхэ, хүндэ ха юм. Мүнөө эдэ хонишод февраль, март һарануудта хонидоо хурьгалуулжа дүүргэээ.

— Хүндэшэг байгаа. Залуу эхэдэ хурьгыень олгуулжа хүхүүлхэ гээшэ тимэ амар ажал бэшэ байба. Манай отарада хурьга абалсахая ерэһэн Наташа Лхамажапова, Даржа Дармаева гэгшэд нилээд туһа хүргэбэ. Эдэнэй туһаламжаар хурьгадаа абажа дүүргээбди, — гэжэ Володиин нүхэр Зина хөөрэнэ.

Механизатор байгаад, гэнтэ хонишон болоходо хүндэ байнгүй яахаб. Хэды тимэ байбашье, Санжижаповтан урмаа хухараагүй, эгээл түрүүшынхеэ хони хурьгалуулһандаа баяртай, урматай байнал. Эдэнэр бүхы 578 толгой хонидһоо 564 толгой хурьга абаа, ондоогоор хэлэхэдэ. 100-һаа 95 хурьган абтаһан болоно.

Нүхэр Санжижапов хурьга абалгаар аймагай комсомол-түрүүшүүлэй зэргэдэ ябана. Володя, Зина Санжижаповтан хоюулаа залуунууд. һаял 25 наһа хүрэжэ ябана. «Эрдэм» колхозой комсомольско организациин секретарь Александр Чимбеев эдэ хоёр малшадые магтаха ёһоороо магтана, эдэнэй хэһэн ажал хүдэлмэриие ехэтэ һайшаана.

Мүнөө ямаршье ажахыда ошоходо, мал ажал дээрэ наһатайшаг боложо ябаһан хүнүүд ажаллана. Залуу хүбүүд, басагад хото, аймагай түб тосхонуудта хүдэлхэеэ оролдоно ха юм. Нимэ эрхэ байдалда залуу хүнүүдэй мал ажал дээрэ ажаллахаяа ошоходо. һайсал дэмжэхэ хэрэгтэй. Тус ажахыда нүхэд Санжижаповтанай үльгэр жэшээгээр һайн хүдэлдэг залуушуул олошоржо байна.

Эндэхи колхозой партийна болон комсомольско организацинууд мал ажал дээрэ хүдэлхэ кадрнуудые бултыень залуу хүнүүдээр һэлгэн табиха зорилготой. Тэрэнь ехэ һайшаалтай хэрэг гээшэ.

Б. ШИРЕТОРОВ.
Сэлэнгэ.

БҮХЭСОЮЗНА МҮРЫСӨӨНДЭ — ҮРГЭН ДЭЛИСЭ

ҮҮСХЭЛ ГАРГАГШАДА ШУДАРГЫ АЖА

Кабанскын райондо Кабанскын совхозой Колесовно һаалиин гурбадахи фермын коллектив мэдээжэ болоһоор үнихэнэй.

Үнгэрһэн жэлдэ — ССР Союзай байгуулагдаһаар 50 жэлэй ойн баярай жэлдэ тус фермынхид даабарита түсэб ба абаһан социалис уялгануудаа амжалтатайгаар дүүргэжэ, табан жэлэй шиидхэхы, гурбадахи жэлдэ бүри шангаар ажаллаха гэжэ шиидэһэн байгаа.

Тиигэжэ арга боломжонуудаа тооложо үзөөд, энэ фермынхид отделениингээ 2-дохи фермын коллективтэй хамта үнгэржэ байгаа үбэлжэлгын үедэ үнеэн бүриһөө 1300 килограмм һү һааха уялга абаад, аймагай ажахынуудай һаалиин бусад фермэнүүдэй коллективүүдтэ үбэлжэлгын үедэ ехэ һүнэй түлөө, Буряадай АССР-эй 50 жэлэй ойе ажалай амжалтаар угтахын түлөө социалис мүрысөө дэлгэрүүлэе гэһэн уряатайгаар хандаһан байгаа.

Мартын һүүл багаар энээгүүр ябажа ерэбэбди. Мүрысөө үүсхэгшэдэй ажал хэрэгынь ямар бэ? Энэ асуудалдамнай тус фермые даагша, партиин гэшүүн И. Волков дэлгэрэнгы харюу үгөө һэн.

— Мартмнай үшөө дүүрээдүй байна гээд тэрэ хөөрөөгөө эхилээ һэн. — Февралиин дүн абажа үзэбэл, бидэнэр энэ һарада түсэбэй ёһоор 380 центнер һү һааха ёһотой байгаабди. Бодото дээрээ 485 центнер һүн һаагдаа. Гүрэндэ худалдалгые абажа үзэбэл, 230 центнер һү февральда худалдаха байгаад, тэрэнээ 385 центнертэ хүргэжэ шадаабди. Юһэдэхи табан жэлэй гурбадахи, шиидхэхы жэлэй эхинһээ хойшо 2 һарын туршада үнгэрһэн жэлэй энэ үеынхиһөө 63 центнер ехэ һү үйлэдбэрилһэн байнабди. Энэ жэлэй үбэлжэлтын бэрхэшээлтэй байдал хараада абабалтнай ойлгосотой болохо байха гээд нүхэр Волков хэлэнэ.

— Намайе хөөрүү хүн гэжэ бү һанаарайгты, фермымнай бодото байдалтай танилсагты, һүүлээрнь лэ һаалишад, мал адуулагшадаймнай ажал хэрэгые, туйлажа байһан амжалтыень сэгнэхэт, — гэжэ фермые даагша хөөрөөгөө дүүргэжэ, бидэниие малайнгаа хото хорёогоор дахуулжа ошобо.

Нээрээшье тус фермынхид хүнгэн аргаар һайн амжалта туйлана гэхын аргагүй. Малайнь байра үни хада хуушарһан, үнеэдые байлгаха мүнөө үеын зоотехническэ эрилтэдэ харюусанагүй. Үнеэдэйнь байра соо хэды толгой мал байнаб гэжэ һананат? Зоотехническэ нормоһоо 1,5 дахин олон үнеэд эндэ түрисэлдэжэ байна. Шэнэ түл абаха тусхай байра байхагүй, тэрэл байра соо тугалнууд абтана. Гэбэшье хэды бэрхэшээлтэй байбашье, эндэ нэгэшье тугал гарзалагдаагүй гэжэ тэмдэглэлтэй.

Эндэхи малшадтай хөөрэлдэхэдэ, тэдэнэй амжалтын «нюуса» гэхэ гү, али хайшан гэжэ амжалта туйладагынь элитэ боложо үгэнэ.

Фермэ дээрэ 25 гаран жэлдэ һаалишанаар хүдэлжэ, хүн зондоо хүндэтэй болоһон Матрена Яковлевна Раева: урдандаа хэлсэдэг арадай мэдээжэ үгэнүүдые нэгэ бага хубилгажа, мүнөө «Ехэ һүн ганса тэжээлһээ бэшэ, мүн һаалишанай хүсэл оролдолгоһоо» гэжэ хэлсэдэг болонхойбди. Энээниие тайлбарилбал нимэ юм: һаалишан бүхэн мал харууһалхадаа һаналаа табижа ажаллаха ёһотой. Рационой ёһоор тэжээлыень тааруулжа, хаһа сагтань эдеэлүүлхэ шухала. Урданайхи мэтэ, байһан соонь тэжээлынь һанахадаа үгөөд байха саг болинхой. Бидэнэр, һаалишадайшье ажал мүнөө эрдэм у... үндэһөөр, зоотехническ... гуримаар ябуулагдаг... ложо байна бшуу. Эн... гурим наринаар бари... сахиха гээшэ амжалт... хюурнүүдэй нэгэн гэж... нагшаб.

Һаалишан Галина ... кентьевна Корытова: — ...дэ үнеэдэй үүлтэр ... руулга ехэ үүргэтэй ... тэмдэглэлтэй. Һүүлэй ... манай фермэ дээрэ ... дэлмэри гуримшуу... түсэбэй ёһоор ябуула... болоо. Ехэ, үдхэн һүтэ... дэй тугалнуудые жэл... илгажа түлжүүлнэбди... нөө жэл үрэжүүлэгдэх... 55 гунжатайбди. Үшөө буруу. хашарагууд бии... гэжэ хүгшэрһэн, мүн ... гатай үнеэдээ жэл бү... ехэтэй залуу малаар ... жэ, бултадаа тооной ... һайнтай үнеэдтэй б... байнабди. Энээнэй аш... һаалишье жэл бүрид... шэлнэ бшуу. Жэшээ... үнгэрһэн жэлдэ үнеэ... һөө дунда зэргээр 38... лограмм һү һааһан ... Энэ жэлдэ — табан ... шиидхэхы, гурбадахи ... гурбан мянганай хилэ... хүсэлэнтэйбди.

Тус фермэ дээрэ ... хүндэ хүдэлмэри ... руулха хэрэгтэ ехэ а... хандуулагдана. Ма... байрын хуушарһан, ... жагүй байбашье, эндэ ... дые механическа ... һааха түхеэрэлгэ тод... хүдэлжэ байна. Түрү... энээндэ дурагүйшье ... байгаа һэн. Аппарад... хада үнеэд һүеэ бү... үгэхэгүй гэжэ һанаад ... шынь һү гараашье ... үзэһэн байха. Теэд ... ханическа аппарадууд... гөөр дадажа, мүнөө ... гаар үнеэд һаагдана. Х... һэн 50-яад үнеэд ... һаагдана, тэдэнэр һа... луу малаар һэлгэгдэх...

Ажалайнгаа хүнгэ... һондо эндэхи һаалишад... мынгээ механик нүхэ... ходькодо баяр хүргэ...

Фермын һаалишад ... хоорондоо мүрысэж ... на. Үдэшэлэн бүридэ ... лайнь дүн согсологд... хай бюллетеньдэ бэ... Тэрэнь улаан буланд... гөөтэй. Мүн эндэ һа... дай, фермын бүхы ко... вэй, тэрэшэлэн мү... фермынхидэйнь со... уялгатай танилсажа ... Ажалай үдэрэй дүри... эдеэлүүлхэ рацион, зо... ческэ тобшо загбари... дэ харагдана.

— Оролдосотой б... энэ фермэдэ ажалла... — гэжэ совхозой пар... секретарь Петр Ил... Фролов хөөрэнэ. — ...нис ажалай коллекти... рэ зэргэтэй. Энээнэ... жэлдэ удаа дараали... дахин лаблаба. Жэл... һэнһээ хойшо үнгэр... бан һарынь дүн ... Буряадай АССР-эй 50 ... ойн хүндэлэлдэ аба... циалис уялгануу... дүүргэжэ шадаха гэж... данабди.

Нээрээшье бэрх... шад эндэ олон. Мар... ровна Волкова, Тать... ловна Бурлакова гэ... дуршэлөөр баян, хүн... төө хүндэтэй болоһ... нэрһээ һаалишад... шууд Таня Чапли... Ткачева, Валя Б... шэд холо гээгдэнэгү... мэдэ ажаллахаар ... ерэбэшье, тэдэнэр ... хэдэйнгөө анхарал, ... жаар богонихон б... ажал хэрэгээ шудал... рүү һаалишадай тоо... сожо ябана. Залуу ... зориг нимэ ха юм.

Бүхэсоюзна социал... рысөөндэ оролсожо, ... жэлтын үедэ ехэ һү... түлөө социалис мүр... район соогоо эхи ... — Колесовско ферм... лективэй хэлэһэн ... рэхэнь лабтай.

Д. ЦЫБИКЖА...

АЖАХЫДАА АЛДАРТАЙ

ССР Союзай байгуулагдаһаар 50 жэлэй алдарта ойн хүндэлэлдэ дэлгэрһэн бүгэдэ арадай социалис мүрысөөнэй дүнгүүд согсологдожо байгаа һэн. Тиихэдэ аймагай колхоз болон совхозуудай коллективүүдэй дундаһаа Баян-Голой совхозойхид онсо шалгарһан юм. Энэ ажахын малшад ойн баярай жэл соо гүрэндэ һү тушааха түсэб, абаһан уялгаяа уридшалан дүүргэһэн байгаа. Тиихэдэ мяха тушааха түсэб баһал үлүүлэгдээ һэн.

Ойн баярай мүрысөөндэ эрхим амжалта туйлаһан энэ ажахыда СССР-эй 50 жэлэй ойн нэрэмжэтэ совхоз гэһэн нэрэ олгохо тухай РСФСР-эй Верховно Соведэй Президиум Указ абаһан байгаа. Совхозой бүхы ажалшад, мэргэжэлтэд энэ мэдээсэлые ажалай болон политическэ ехэ дэбжэлтын оршон байдалда угтан абаа бэлэй.

Совхоздо ажалша бэрхэ мал адуулагшадай, һаалишад ба хонишодой тоо жэл бүри олошорно. Үнгэрэгшэ жэлэй бэлшээриин үедэ совхозой мал адуулагшадай дундаһаа 11 хүн онсо шалгараа. Тэдэнэр харууһалдаг малайнгаа толгой бүриин шэгнүүрые сүүдхэдэ 1.000 граммһаа ехээр нэмээһэн байна. Тэдэнэй тоодо дүй дүршэлөөр баян мал адуулагшад Ринчин-Доржо Найданов, Андрей Дамбаев, Геннадий Дагбаев болон бусад оролсоно.

Һаалишан Цырен-Долгор Памаевна Доржиевагай ажал хэрэг тухай эндэ онсолон хөөрэхэ дуран хүрэгдэнэ. Энэ нүхэр үнгэрэгшэ ойн баярай жэлдэ даажа абаһан үнеэн бүриһөөнь 2.088 килограмм һү һаажа, совхозой һаалишадай дунда дэлгэрһэн социалис мүрысөөндэ эрхимлэһэн байна. Ажалай нимэ һайн амжалта энэ совхоздо түрүүшынхеэ туйлагдаа һэн. Тиигэжэ бүхы совхозой гүрэндэ һү тушааха түсэбөө болзорһоонь урид дүүргэхэ хэрэгтэ һаалишан Ц. Д. Доржиева горитойхон хубитаяа оруулалсаа.

Цырен-Долгор Намаевнагай һаалишанаар хүдэлжэ эхилһээр 20 гаран жэл болобо. Түрүүшын хэдэн жэл соо жиирэй һаалишанаар ажаллаа. Тиигэхэ зуураа дүршэлөөр баян аха нүхэдэй ажалые һайса адаглажа, шалэһэн мэргэжэлэйнгээ нюусые тааһан байгаа. Һаалишадай ажалай түрүү дүй дүршэл тухай ном һудар уншадаг, газетэ болон журналнуудые захижа абаад, баһал уншажа байдаг заншалтай. Мал ажалай мэргэжэлтэдэй зүбшөөл заабаринуудые заатагүй дүүргэхые хүсэжэ ябадаг. Һү һааха түсэбөө жэл бүри үлүүлэн дүүргэжэ, совхоз соогоо эрхимлэдэг болоһоор үнинэй.

Уданшьегүй шуран бэрхэ залуу һаалишан Цырен-Долгор Доржиева һаалиин гүүртые даагшаар дэбжүүлэгдээ бэлэй. Тэрэнэй ударидаг гүүртэдэ мүнөө зургаан һаалишан хүдэлнэ. Гүүртэдэнь хамтадаа һаамхай 110 үнеэн бии юм.

Малшадай дунда дэлгэрһэн бүхэсоюзна социалис мүрысөөндэ энэ гүүртын коллектив эдэбхитэйгээр оролсожо, Буряадай АССР-эй байгуулагдаһаар 50 жэлэй ойн жэлдэ ажалай шэнэ амжалта туйлахаар зориглонхой. Гүүртын һаалишад энэ жэлдэ үнеэн бүриһөө дунда зэргээр 1880 килограммһаа бага бэшэ һү абаха зорилго урдаа табяад, жэлэй эхинһээ шударгы һайнаар хүдэлжэ байна. Энэ гүүртын коллектив Бадмажаб Цыреновна Гонгоровагай хүтэлбэрилдэг гүүртын һаалишадтай мүрысэдэг юм. Мүрысөөнэй дүнгүүд һара бүридэ согсологдожо, һаалишадта дуулгагдадаг, тусхай бюллетень гаргагдадаг. Эрхимлэһэн нүхэдтэнь һарын дүнгүүдээр мүнгэн шан барюулагдадаг болонхой.

— Үбһэ тэжээлээр яһала һайн үбэлжэлгые үнгэргэжэ байнабди. Талха тариянай зүйл машинадаһан һүтэй холёод, һаамхай үнеэдтэ үгэнэбди. Тиихэдэ мочевинэ нэмэдэг болообди. Һүүлэй үедэ һү һаалимнай эрид дээшэлбэ. Манай гүүртын һаалишад үдэр бүри үнеэнһээ хахад пүүд, тэрээнһээ дээшэшье һү абана. Ойн баярай жэлдэ абаһан уялгаяа дүүргэхэ арга боломжотойбди, — гээд һаалиин гүүртые даагша хөөрэнэ.

Цырен-Долгор Намаевнагай гүүртын коллективэй түрүүшын кварталай ажалай дүнгүүдые харахада, бултанай баясамаар гэжэ һанагдана. Үнгэрһэн квартал соо гүүртын үнеэн бүриһөө дунда зэргээр 474 килограмм һүн абтаа. Энэнь нёдондоной энэ үеынхиһөө хорёод килограммаар ехэ болоно.

Ажахыдаа алдаршаһан һаалишан Цырен-Долгор Доржиевада 19 үнеэн даалтагданхай. Тэдэнэй тус бүриһөө жэл соо 2.050 килограмм һү һааха уялга абанхай. Хэлэһэн үгэдөө хүрэхын тула энэ нүхэр эршэмтэй һайнаар ... байна. Байгша оной ... кварталда үнеэн б... 560 килограмм һү а... хоз соогоо баһа э... Тиихэдэ март һара ... һэе 226 килограмм ...

— Цырен-Долгор ... гүүртынгээ һаалиш... адуулагшадай ажалы... бэрхээр эмхидхэдэ... һаалишадай абаһа... уялгаяа амжалтатай... байһанда найдана... совхозой нэгэдэхи ... зоотехник Михаил ... Доржиев хөөрэнэ.

Б. ВАНЧ...

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: ... гүүртые даагша Ц-Д ... жиева (баруун гар... зой суута малшан, ... ликын Верховно Со... путат Р. С. Шаг... ажал тухайгаа х... байна.

И. ОЧИРОВА...
Захааминай ай...

ПАРТКОМОЙ ЗҮГҺӨӨ ДЭМЖЭЛГЭ ХЭРЭГТЭЙ

Лекционно хүдэлмэриин дүй дүршэлһөө

Ойлгууламжын хүдэлмэри ...шадай урда үргэнөөр ...улха гэһэн зорилгоёо ...нание» бүлгэмэй Үүрэгэй ...н организациин гэшүүд ...дамар бэрхээр бэелүүлнэ. ...с организацида бүхыдөө ... хүн тоологдодог юм.

...Үүрэгэй эхин организа...иин лекционно хүдэлмэри ...н түрүүн һайнаар эмхид...гдэнхэй гээд тэмдэглэхэ ...тойбди. Баргажанай совхо...й партком лекционно хү...лмэри саг үргэлжэ өөрын ...хиналта доро байлгана. ...ар тиимэһээ лекционно ...дэлмэридэ хабаадагшад ...тадаа үрэ ехэтэйгээр ...ал хүдэлмэриеэ ябуулха ...нэ оролдоно бшуу. Юрэн...лөө лектор хадаа хүнүүдэй ...ма үгэ хэлэжэ шадаха, ...знание һонирхуулмаар хөө..., ойлгогдоогүй асуудал...дта хүсэд харюу үгэхэ ...байха ёһотой ха юм. Тии...дээрэһээ лекторнүүдэй ...л шадабари дээшэлүүлхэ, ...эндэ методическа туһа...жа үзүүлхэ, «Знание» ...гэмэй организациин нэрэ ...дые дээшэлүүлхэ хэрэгтэ ...хозой партком нилээд ...анхарал хандуулна.

Үүрэгэй эхин организаци...ы хүдэлмэреэ ябуулхадаа, ...ашадай дунда ниитэ-по...ическэ хүдэлмэри улам ...аруулха, научна болон ...тическэ эрдэм дэлгэ...улхэ гэһэн партиин тог...уудта түшэглэдэг юм. «Знание» бүлгэмэй Үүрэ...й организацида хүдөө ажахын мэргэжэлтэд, багшанар, врачнууд, совет ба партийна хүдэлмэрилэгшэд оролсодог. Үүрэгэй дунда һургуулиин директор И. М. Васильев энэ организацие хүтэлбэрилнэ. Эхин организацинь ниитэ-политическэ, педогогическа, хүдөө ажахын ба медицинскэ секцинүүд боложо хубаардаг байна. Эдэ секцинүүдые 9 хүнһөө бүридэһэн бюро хүтэлбэрилдэг. Секцинүүдһээ гадна КПСС-эй XXIV съездын материалнуудые шудалха, педагогическа ба зоотехническэ эрдэм дэлгэрүүлхэ талаар лекторинууд бии болгогдонхой. Эхин организациин бүхы хүдэлмэринь түсэбэй ёһоор ябуулагдана. Түсэбынь квартал бүри табигдадаг, парткомоор батадагдадаг. Тэрэ түсэб соонь лектор бүхэнэй уншаха темэ, саг болзорынь, лекци уншаха газарынь заагдадаг.

Лекци уншахаһаань урид лекторэй бэлэдхэлые эхин организациин бюро шалгажа үзэдэг, таараха зүбшэл заабари үгэдэг, ажаглалта, дурадхал оруулдаг.

Эхин организациин бюро гол түлэб лекционно пропаганда, эмхидхэлэй ба методическа хүдэлмэридэ ехэ анхарал хандуулдаг байна.

«Знание» бүлгэмэй Үүрэгэй эхин организациин бюрогой һайнаар хүтэлбэрилһэнэй ашаар 1972 ондо Баргажанай совхоздо аяар 295 лекци ба элидхэл уншагдаа. Хөөрэлдөөнүүд, тематическа үдэшэ, асуудал ба харюунуудай үдэшэ, кинолекци, диспут ходо үнгэргэгдэнэ.

Лектор бүхэнэй хүдэлмэрие һайнаар хинажа байхын тула «Лекторэй хуудаһан» бии болгогдонхой. Тэрэ хуудаһан соонь хэн хаана, ямар лекци үнгэргөөб гэжэ бэшэгдэжэ байдаг.

1972 ондо СССР-эй байгуулагдаһаар 50 жэлэй ойдо зорюулан, 46 лекци уншагдаа.

Үүрэгэй эхин организациин хүдэлмэреэ ябуулдаг газар Баргажанай совхоз — ехэхэн ажахы юм. 5 тосхон, совхозой түбһөө 30—40 километр газарта үйлэдбэриин 15 точко тоологдоно. Лекторнүүдһээ гадна һара бүри комплексно бригада (лектор, медик, библиотекарь, агитбригада, автолавка) холын гүүртэ болон отарануудта ошодог.

Лектор бүхэн харуулан ойлгуулха хэрэгсэлнүүдые, киножурнал, диапозитивүүдые үргэнөөр хэрэглэнэ. Эдэ бүгэдын ашаар муу бэшэ дүн туйлагдадаг байна.

Үүрэгэй эхин организациин гэшүүдэй хахадынь шахуу залуушуул юм. Тиимэһээ тэдэнэртэ туһаламжа хэрэгтэй. Эхин организацида «Лекторэй үдэр» эмхидхэгдэһэн.

Бюрогой гэшүүд залуу лекторнүүдтэй методическа болон бусадшье асуудалнуудаар хөөрэлдөө хэдэг. Залуу лектор бэлдэһэн темээрээ лекци уншадаг. Тэрэ лекциин һайн, муу талань элирүүлэгдэдэг, зүбшэн хэлсэгдэдэг байна. Жэшээлхэдэ, 1972 ондо залуу лекторэй 5 лекци шагнагдаһан, бүхы талаһаа шэмжэлэгдэһэн байна.

Үүрэгэй эхин организацида дүршэлтэй лекторнүүд олон. И. М. Васильев, Н. А. Толстихин, В. А. Лысцев, И. А. Молчанов, Г. А. Усынина, И. В. Стельмашенко, Н. Г. Мужанов болон бусад эдэнэй тоодо оролсоно. Залуу лекторнүүдэй дунда дамжуулха талаар зарим тэды хүдэлмэри ябуулагдана.

Лекционно хүдэлмэри һайнаар ябуулхын тула совхозой хүтэлбэрилэгшэдэй, парткомой зүгһөө дэмжэлгэ хэрэгтэй. «Знание» бүлгэмэй Үүрэгэй организаци иимэ дэмжэлгэтэй байна бшуу.

Буряадай АССР-эй байгуулагдаһаар 50 жэлэй ойдо зорюулан абаһан социалис уялгануудаа Баргажанай совхозой ажалшадай дүүргэхэ хэрэгтэнь үзэл сурталай хүдэлмэрилэгшэд, тэрэ тоодо Үүрэгэй эхин организациин гэшүүд, өөрынгөө хубитые оруулхын түлөө яһала оролдоно.

Д. ГЫРГЕНОВ,
Баргажанай аймагай «Знание» бүлгэмэй правлениин секретарь.

Республикынгаа алдарта 50 жэлэй ойн хүндэлэлдэ дэлгэрһэн социалис мүрысөөндэ оролсоһон Улаан-Үдын нарин сэмбын фабрикын хүдэлмэришэн бүхэн өөрын уялга абаһан байна. Любовь Королева мастер К. Г. Пановтой арга боломжоёо хаража үзөөд, Буряадай АССР-эй 50 жэлэй ойн һайндэр болотор гурбадахи жэлэйнгээ даалгабари дүүргэхэб гэжэ мэдүүлбэ. Тэрэ 1971 ондо будагта ороогүй 2.300 метр бүд, 1972 ондо 2.400 метр бүд түсэбһөө гадуур нэхэһэн байгаа. Мүнөө бүд нэхэгшэ апрель һарынгаа түсэбые дүүргэхэ дүтэлөө.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: Л. Королёва мастер К. Г. Пановтой социалис уялга тухайгаа хөөрэлдэжэ байна.

Д. БАЛДАНОВАЙ фото.

Ажалшадай бэшэгүүдһээ

МЭРГЭЖЭЛТЭН

Венера Пурбуевна Бельгаева Ленинэй нэрэмжэтэ колхоздо арбан табан жэл соо ветеринарна фельдшерээр хүдэлжэ байна. Тиигэхэ зуураа өөрынгөө шэлэһэн мэргэжэлээр яһала һайн дүй дүршэлтэй боложо шадаа.

Ветеринарна фельдшер В. П. Бельгаева даажа ябаһан ажал хүдэлмэридөө оролдосотой һайнаар хандадаг бэрхэ мэргэжэлтэн юм гээд колхозой хүтэлбэрилэгшэд, малшад хөөрэлдэдэг болонхой. Ушарынь юуб гэхэдэ, ажахын гүүртэ, отарануудта адууһа малай үбшэлөө һаа, һүни, үдэрые илгангүй эмээл морёор ошожо, саг соонь тааража туһаламжа хүргэжэ байдаг юм. Тэрэнэй ветучастогай хангадаг гүүртэ, отаранууд бүхэндэ аптечкэнүүд эмхидхэгдэнхэй. Ямар нэгэн малай гэнтэ үбшэлөө һаа, хайшан гээд, ямар эм дом үгэхэ ёһотойб гэжэ малшадта тайлбарилан хөөрэдэг.

Даабарита ажалдаа оролдосотой һайнаар хандахаһаа гадна ниитын хүдэлмэридэ эдэбхитэйгээр хабаададаг юм. Холын гүүртэ, отарануудта ошоходоо, түрэл орон дотороо, хилын саана боложо байһан, мүн аймагайнгаа шэнэ һониние малшадта хөөрэжэ үгэдэг байна.

Эдэ бүгэдын ашаар В. П. Бельгаева колхозойнгоо малшадай дунда хүндэтэй болонхой. Ажал хүдэлмэридөө һайн амжалта туйлаһанайнь түлөө Венера Пурбуевна Бельгаевада «1972 оной эрхим мэргэжэлтэн» гэһэн хүндэтэ нэрэ зэргэ КПСС-эй райком, аймагай Совѐдэй гүйсэдхэхэ комитет олгоһон байна.

П. ЖУЖАЕВ.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: эрхим мэргэжэлтэн В. П. Бельгаева.

АВТОРАЙ фото.
Ахын аймаг.

АЙМАГАЙ ГАЗЕТЭ МЭДЭЭСЭНЭ

ҺУРГУУЛИИН ХУУДАҺАН

«Бэшүүрэй таряашан» газетын редакци аймагай һургуулинуудай шабинарай һуралсал, тэдэнэй ажабайдалда зорюулагдаһан тусхай хуудаһа һаяхан гаргаба. Тэрэнь «Тропинка» гээд нэрлэгдэнхэй. Энэ хуудаһанда толилогдоһон бүхы материалнуудай авторнууд — һургуулинуудай һурагшад, вожатанар болоно.

Еланска найман жэлэй һургуулиин вожата Л. Перевалова гай бэшэһэн «Дружинада сбор болоо» гэһэн бэшэгые һонирхон уншамаар. Һургуулиин комсомолшууд — манай аха нүхэд «Нютагаймнай хүбүүд алба хэнэ» гэһэн темээр һонирхолтой сбор үнгэргэбэ. Тэрээндэ һайнаар бэлдэһэн байна. Сэрэгэй алба хэһэн нютагай хүбүүд тухай материалнуудые суглуулаа, Совет Армиин сэрэгшэдтэй бэшэг бэшэлсээ. Граждан ба Эсэгэ ороноо хамгаалгын дайшуудта хабаадагшадтай уулзалганууд һонирхолтойгоор үнгэрөө. Һургуулиин пионернүүдэй дружинын совет Советскэ Союзай Геройнуудые бэдэржэ, холбоо барисаатай болоно. 37 жэл соо Уһан-Сэрэгэй Флодто алба хэжэ, запаста гараад, мүнөө Ленинградта ажаһуудаг энэ нютагай хүбүүн, Советскэ Союзай Герой Борис Петрович Ущев һургуулиин ухибүүдые амаршалһан һонирхолтой бэшэг эльгээгээ гээд тэрэ бэшэг соо уншанабди.

Шэбэртын дунда һургуулиин 8-дахи классай һурагша Дарима Ринчино Монголой Арадай Республикын пионернүүдэй «Согногор» гэжэ лагерьта нёдондо жэл амарһан тухайгаа һонирхолтойгоор бэшэнэ.

Газетын энэ хуудаһанда милициин эдир нүхэдэй—пионернүүдэй фото-зураг баргагдаа. Тус хуудаһанай материалнуудтай танилсаад байхадаа, Бэшүүрэй аймагай һурагшадай ажабайдалтай, тэдэнэй һуралсалтай һайнаар танилсажа болохо.

АЛАС-ХОЛЫН ЗАМБУУЛИНАЙ ХАРИЛСАА ХОЛБОО БЭЕЛҮҮЛДЭГ ТҮБ. (ТАСС). «Луноход-2» гэжэ өөрөө ябадаг аппарадай хүдэлмэриин һарын дүрбэдэхи үдэр дүүрэбэ. Лемонье гэжэ хүнхэрэй урда хубида хүдэлэлгэ доһололгын болохо үеэр гараһан саб жалтые шэнжэлһэн байна.

„Луноход-2“: һарын дүрбэдэхи үдэрэй программа дүүргэгдээ

Һарын үдэрэй эхиндэ өөрөө ябадаг аппарат урагшаа дабшажа, тэрэнэй баруун ташалуурые зүбшан, урдуурнь тойроод, зүүн ташалуураарнь хойшоо дабшаһан байгаа.

Өөрөө ябадаг аппарат ехэ хүндэ хүшэр байдалда дабшаха ушартай болоһон байна. 2—3 метрэй хэмжээнтэй шулуун, олон тоото хүнхэр замдань ушараа.

Саб жалгын оршондо тогтохо үедөө луноход оршон тойронхине телевизионно камераараа буулгаһан, тэрэнэй ташалуурые, оёорые телескопическа буулгабари хэһэн байха юм.

Саб жалгын ташалуурые шэнжэлхэдээ, шоройнь химическэ бүридэл элирүүлхэ талаар ехэ юумэн хэгдээ.

Хүрьһэ шоройдонь суранзанай ямараар таранги байһаниинь тодорхойлогдоо. Саб жалгын ташалуурһаа 150—200 метр холодоходо, хүрьһэ шоройдонь суранзанай таралга бүри ехэ болоһон байна.

Һара дээрэ шэнжэлгэ хэхэ үедөө «Луноход-2» 36.200 метр зай гаталаа.

КОЛХОЗНИГУУД ЮУ ХУДАЛДАЖА АБАНАБ

— Мүнөө танай нютагта хэды магазин бииб?

— Гушан нэгэ. Эдэнэй олонхидынь тусхай шэглэлтэй, хүн зон юумэ худалдажа абахын тула эд бараанай таһаг руу орожо, өөһэдөө шэлэжэ абадаг байна.

— Колхознигууд ямар эд бараа, эдлэл хэрэгсэлнүүдые худалдан абажа шадахаб?

— Арадай үргэн хэрэглэмжэдэ совет промышленностиин бүтээн гаргадаг шухала хэрэгтэй бүхы эд бараа худалдан абадаг юм. Уласхоорондын кооперативна нэгэдэлэй гэшүүд—харин оронууд зарим эд бараа, эдлэл хэрэгсэл бидэндэ эльгээдэг.

(Ростовско областиин Егорлыкска районой эд хэрэглэгшэдэй кооперациин түрүүлэгшэ Николай Саранчугтай хөөрэлдөөнһөө).

* * *

...ГОРЛЫКСКОЕ тосхоной ...алдаа наймаанай эмхи ...гаантай амаралтын үдэр ...алсаа һэм. Энэ үдэр хүдөө...й бүхы магазинууд хүдэл...байба. Магазин бүхэндэ ...ходо, хүн зон олон. Хэ... юумээ худалдажа ...ын тула холын нюта...дһаа ерэһэн хүнүүдшье ...л ха.

...Мебельнэ магазин худал...наймаанай түбэй эгээн ...ь юм. Эндэ хүн зон ходо...олон байдаг. Энэ тосхон ...босон түхэлтэй боложо, ...байшан гэрнүүд урган ...оно. Тиимэһээ шэнэ бай...түбхинэн нүүжэ орог...мүнөөнэй гоё һайхан ...ль гэртээ табихые хүсэ...бшуу.

...Хөөбэр пулаадтай эхэнэр ...аашанда хандан:

— Бидэ шэнэ мебель ху...дажа абаха гээ һэмди. ...мебель дурадхажа ша...бта? — гэбэ.

— Мүнөөдэр худалдажа ...ар мебель элбэг даа,— ...наймаашан харюусана. «Дон» гэдэг фирмэ гоё ...ан мебель эльгээгээ.

...эргэтэй мебелеэ худалда...абаба. Сэдьхэлээ ханан...эндэ хоёрто дүтэлхэдэмни, ...өөһэд тухайдаа хөөрөө. Николай Руденко — ...ровэй нэрэмжэтэ колхозой ...низатор. Тэрэнэй һамган ...рия хүн зоной ажаһуудал ...алгын комбинадта оёдол...оор хүдэлнэ. Энэ бүлэ ...бардамаар ажаһууна. ...телевизортэй, холо...ивигтай, угаабариин ма...натай, мүн хүнгэн автомо...ай юм.

...оёлой эд бараанай мага...эндэһээ дүтэхэнэ байдаг. ...визор, магнитофон, тран...орна приёмник, хүгжэ...нструментнүүд, ното ба ...ад эд бараан, эдлэл хэ...элнүүд эндэ худалдагда... Телевизоргүй бүлэ Егор...ское тосхондо үгы шахуу. ...он айл хуушан телеви...үүдэйнгээ орондо шэнэые ...лдажа абаа.

...ан айл бүлэ бологшодто ...ргагдаһан магазин эндэ ... Тэндэ ороходо, элдэб ян...эд бараан нюдэ булаана. ...уулай магазин хото го...ойһоо дутуугай юм. Дуратайгаа шэлэжэ абахада болоно. Гадар хубсаһанай магазинда мүн лэ иимэ. Нэгэдэхи дабхартань — эхэнэрнүүдэй, хоёрдохидонь — эрэшүүлэй хубсаһан. Совет оёдолой фабрикануудай, мүн хариин фирмэнүүдэй оёмол, нэхэмэл хубсаһа хунар эндэ табигданхай. Колхознигууд энэ магазинда ороходоо, гоё һайхан, хүнэй бэедэ тааруугаар, һүүлэй моодоор оёгдоһон хубсаһа худалдажа абадаг юм.

— Манай нютагай эхэнэрнүүд модно хубсаһа хунарта дуратай, — гэжэ наймаашан Клавдия Квасова намда хөөрөө һэн. — Таряашадай байдалай улам һайжаралга хүнэй ухаан бодолдо гоё һайханиие түрүүлдэг, ехэ юумэ ойлгодог болгодог байна гэжэ һанагшаб. Бидэ хото городой зондо адли, газетэ, журналнуудые уншана, шэнэ фильмүүдые, телевизионно дамжуулгануудые харанабди.

Хүдөө нютагай балшар багашуулай гутал хубсаһан, элдэб нааданхай «Детский мир» гэжэ магазинда байдаг. Һаалишанай долоо наһатай Володя хүбүүн юушье худалдажа абахаяа ойлгохоёо болишоно хэбэртэй. Байза, ямар нааданхай абахамниб?..

Совет ба хилын саанахи уран зохёолшодой бүтээл зохёолнууд, дунда һургуулиин учебнигүүд, политическэ ба хүдөө ажахын литература номой магазинай прилавогууд дээрэ жэрылгэн табяатай. Магазинай директор залуу эхэнэр һонин баримтануудые дурдана. Эд хэрэглэгшэдэй кооперациин худалдаа наймаанай эмхи зургаан 400 миллион ном жэлдээ хүдөөгэй ажалшадта худалдадаг. Тиихэдэ Егорлыкское тосхоной магазин 8,5 мянган ном абана.

Эдеэ хоолой бүхы зүйлнүүд эндэ бии. 15 автолавка холын нютагуудаар ябажа, хүдөөгэй ажалшадые хангадаг байна.

— Манай нютагай худалдаа наймаанай эмхи зургаан улам үргэдэжэ байна, — гэжэ Николай Саранчук хөөрэлдөөнэй түгэсхэлдэ хэлэбэ. —Бидэ шэнэ магазинуудые баринабди. Залуушуулые тусхай һургуулинуудта һурахыень эльгээнэбди. Эндэ һуража, наймаашанай мэргэжэл шудалаад, нютагтаа хүдэлхээ ерэдэг. Энэ түсэбтэ табан жэлдэ худалдаа наймаанай эрьесые 1,5 дахин үргэдхэхэ хараатайбди.

Пётр ЯЩЕНКО,
АПН-эй корреспондент.
Ростов-на-Дону.

„БИДЭ—ОКТЯБРИИН ҮХИБҮҮДБДИ“

Холын Хойто-Байгалай аймагай Кумор гэжэ тосхондо Тымаулевтанай бүлэ ажаһуудаг юм. Гэрэй эзэн Иван Петрович һургуулиин интернадые даагшаар, һамганиинь — Клара Игнатьевна Верхнеангарска дунда һургуулиин һуралсалай таһагые даагшаар ажаллана. Үбгэ һамган хоёр энэ нютагай хүн зоной дунда хүндэтэй, аймаг соогоо алдартай хүнүүд болоһоор үнинэй. Гурбан үхибүүтэй. Тэдэнь — һургуулиин шабинар. Хаанта засагай үедэ харанхы балар байдалтай, ухэжэ барагдахаяа байһан хойто зүгэй бага яһатанда Агуу ехэ Октябриин, Совет засагай асарһан зол жаргалые энэ бүлын ажабайдал дээрэ эли тодоор хаража болохоор.

Иван Петрович, Клара Игнатьевна Тымаулевтан—эвенк яһатан. Тэдэ хоёр Совет гүрэнэй туһаламжагүйгөөр дээдэ эрдэмтэй боложо шадаха байгаа гү? Үгы даа, үгы. Багша Ленинэй сэсэ мэргэн национальна политикые бэелүүлэн, манай түрэл Коммунис парти, Совет правительство хойто зүгэй бага яһатанай үхибүүдэй, тэрэ тоодо эвенкнүүдэй, эрдэмтэй номтой болохын тула сэгнэшэгүй ехэ ажал ябуулаа, ябуулжашье байна. Нэгэдэхи классһаа эхилээд, дээдэ һургуули дүүргэтэрээ тэдэнэр гүрэнэй гүйсэд тэдхэмжэ дээрэ байдаг болонхой. «Бидэ—Октябриин үхибүүдбди. Агуу багша Ленинэй гүн гүнзэгы ухаанай хүсөөр мүндэлһэн Октябриин гэгээн гэрэлтэ наранай мандаагүй һаа, бидэнэрэй ямар байдалтай байха байһыемнай мэдэхэ аргагүй» гээд Хойто-Байгалай эвенкнүүд мүнөө хөөрэлдэдэг болонхой.

Татьяна Николаевна (һамганайнь эжы) гушаад онуудай үедэ эдэбхитэй комсомолшуудай нэгэн байһан юм. Тэрэ «2-дохи табан жэл» гэһэн колхозые (мүнөө «Дружба») эмхидхэн байгуулгада эдэбхитэй хабаадалсаа. Ликбездэ һуралсажа, уншажа, бэшэжэ шадаха болоһон. Тэрэ үедэ эвенк үхибүүдые эрдэм номдо улаан гэрнүүдэй багшанар-үүсхэлшэд һургадаг байгаа. Тэдэнэр ой тайга соо байдаг эвенк орошодто ерэжэ, ном заадаг байһан юм. Улаан гэрэй бригадануудай бүридэлдэ багша, эмшэн, соёлой ба худалдаа наймаанай хүдэлмэрилэгшэд ородог һэн. Мүнөө республика дотороо мэдээжэ болоһон врач Вера Ринчиновна Боянова тэрэ үедэ Хойто-Байгалда ажаллажа байһан юм.

Татьяна Николаевнагай басаган Клара балшар багаһаа эхилжэ, гүрэн түрын анхарал доро ябаа. Хүүгэдэй саад, интернат һургуули, дүрбэдэхи класс нютагтаа дүүргээд, Улаан-Үдэдэ байһан эвенк үхибүүдэй интернат һургуулида орожо һураа. Тэндэ долоодохи класс дүүргээд, Ленинградай Герценэй нэрэмжэтэ багшанарай институдай Хойто зүгэй арадуудай үхибүүдэй бэлэдхэлэй отделенидэ ороһон юм. Тэрэ отделениеэ түгэсхөөд, тус институдай физико-математикын факультедтэ һуралсаа.

Клара Ленинградта 8 жэл һуража, дээдэ эрдэмэй багша болоо һэн. Ушар нимэһээ Ленинградые табан хургандаа адли мэдэдэг боложо, хоёрдохи нютагни гэжэ тоолодог. Тиимэһээ мүнөө жэл бүри шахуу амаралтадаа үбгэнтэеэ Ленинград ошодог заншалтай.

— Октябриин революциин улгы болоһон хотодо ажаһууха, һураха гээшэ ехэ зол жаргал даа. Иимэ зол жаргал бидэндэ Совет засаг, багша Ленинэй парти олгоо, — гээд Клара Игнатьевна мүнөө омогорхон хөөрэдэг.

Клара Игнатьевна институт дүүргээд, түрэл нютагтаа бусаа бэлэй. Түрүүшээр Нижнеангарскын дунда, Верхнезаимска найман жэлэй һургуулинуудта ажаллаад, мүнөө 12-дохи жэлээ Верхнеангарска дунда һургуулиин һуралсалай таһагые даагшаар хүдэлнэ. Иван Петрович энэ һургуулиин интернадые даагша гэжэ дээрэ хэлэгдээ һэн. Тэдэнэй үхибүүд бултадаа бэрхээр һурадаг, гэртээ хүмүүжүүлэгдэдэг юм.

— Үхибүүдээ яахадаа интернадта байлганагүйѐта,—гээд һонирхоходо:

— Иван бидэ хоёрые гүрэн түрэ гүйсэд һургажа, хүмүүжүүлжэ, хүн болгоо. Энээндэ барагдашагүй ехэ баяртай ябагшабди. Үхибүүдээ өөһэдөө хүмүүжүүлхэ, һургаха аргатайбди, шадалтайбди, — гэжэ Клара Игнатьевна харюусадаг юм.

Иван Петрович Тымаулевай хүдэлдэг интернадта 60 гаран үхибүүн байрлажа, гүрэнэй гүйсэд тэдхэмжэ дээрэ хүмүүжүүлэгдэнэ. Тэдэнэр гол түлэб холын Уоян нютагай үхибүүд юм. Тэдэнэй эхэ, эсэгэнэр һанаа амар ябаха гүйсэд аргатай. Ушарынь юуб гэхэдэ, үхибүүдыень шадамар бэрхэ, налархай илдам хүмүүжүүлэгшэд, багшанар һургажа байна бшуу.

Энэ нютагай «Рассвет» колхозой партийна эхин организаци 1972 ондо Клара Игнатьевнае КПСС-эй зэргэдэ нэгэн дуугаар абаа һэн. Тэрэ ганса багшынгаа ажал хараад, һанаа амархан ябажа шададаггүй. Партийна организациин даабари дүүргэдэг, ниитын хүдэлмэридэ эдэбхитэйгээр хабаадалсагшадай нэгэн юм. Уран һайханай бүлгэмэй эдэбхитэдэй дунда тэрэниие заатагүй харахат. Верхнеангарска дунда һургуулиин багшанар-артистнар хирэ-хирэ болоод лэ нютагтаа концерт табидаг, холын малшад, орошодто айлшалжа байдаг заншалтай. Иван Петрович уран һайханай бүлгэмдэ баһал эдэбхитэйгээр хабаадалсана.

Хаанта засагай үедэ харанхы балар байдалтай байһанаа мүнөө үргэн ехэ Совет ороной дүүрэн эрхэтэй болоһон эвенк яһатанай нэгэ бүлэ тухай товшохоноор хөөрэхэдэ, иимэл даа. Холын Хойто зүгэй бага үндэһэ яһатанай хэдэн зуугаад хүбүүд, басагад мүнөө Ленинград хотын Герценэй нэрэмжэтэ багшанарай, мүн бусад институдуудта һуралсажа байна. Амаралтын үедэ гэртээ ерэхэ, ошоходоо, мантан томо самолёдуудаар ниидэнэ. Үльгэр түүхэдэхидэ адли гоё һайхан, хүхюу сэнгэлиг сагта ажаһуунабди, ажалланабди! Энээн тушаа манай үбгэ эсэгэнэр зүүдэлдэгшьегүй байгаал. Золтойбди даа, жаргалтайбди. Иимэ һайн һайхан ажабайдал багша Ленин, тэрэнэй байгуулһан Коммунис парти бидэндэ олгоо бшуу.

«Бидэнэр — Октябриин үхибүүдбди»,—гэжэ хэлэхэ дүүрэн эрхэтэйбди.

Г. ГАНЮГИН,
аймагай газетын редакциин хүдэлмэрилэгшэ.

БАЯР ХҮРГЭНЭБ

Һаяхан ажалдаа байтараа гэнтэ хүндөөр үбшэлөөд, Петропавловкын больницада ороһон байгааб. Тэндэхи врачнар анхаралтайгаар шалгажа үзөөд, түргэхэн операци хэхэ хэрэгтэй гэжэ тодорхойлоо. Теэд тиимэ операци хэхэ хирург аймагтамнай үгы байшоо.

Улаан-Үдэ городой нэгэдэхи больницын врач-хирург Ю. П. Бурлов, республикын санигарна авиациин начальник, хирург К. А. Габеев, врач анастезиолог А. А. Останин гэгшэд һүниндөө машинаар ябажа, Петропавловка ерээ. Тиигээд тэрэ дороо—амаршьегүй намда операци эчһэн байна. Операци хүнгэнөөр үнгэрөө. Уданшьегүй эдэгэжэ, больницаһаа гараад, мүнөө ажаллажа байнаб.

Минии ами наһые абархын түлөө унтаха нойргүй абажа, Петропавловкса ерээд, түргэн саг соо һайнаар операци хэһэн врачнар Ю. П. Бурловта К. А. Габеевтэ, А. А. Останинда үнэн зүрхэнэй баяр хүргөөд, саашанхи ажалдань ехэ амжалта, ажабайдалдань зол жаргал хүсэнэб.

Б. ДАРМАЕВ,
КПСС-эй Зэдын райкомой инструктор.

БЕРЛИН. «Жигули» тухэлэй 170 автомашина хоёр дабхартан платформонуудта ашаалагдажа, Тольятти хотоһоо ГДР-эй нийслэл хото эльгээгдэбэ. СЭВ-эй бүридхэгдэһэн программа хүгжөөжэ, совет ба немец түмэр замшад ашаа шэрэлгын энэ арга зохёоһон байна.

АДН—ТАСС-ай фото.

Социалис оронуудаар

ЛЕНИНЭЙ НЭРЭЭР

СОФИ. (ТАСС). Социалис Болгариин арад зон В. И. Ленинэй түрэһөөр 103 жэлэй ойе баяр ёһололтойгоор тэмдэглээ. Ленинэй зохёолнууд орон дотор ехээр таранхай. 1944 онһоо 1972 он хүрэтэрхи хугасаа соо зохёолойнь 200 гаран суглуулбари хэблэгдэжэ, 3 миллион хэһэгээр гаргагдаһан байха юм.

Советскэ Союзай Коммунис партиин ба Совет гүрэнэй үндэһэ һуури табигша Владимир Ильич Ленинэй зохёолнуудай декада «марксис философиин хүгжэлтын ленинскэ шата» гэһэн уряа доро Болгариин түб хотодо үнгэргэгдөө. Предприяти болон эмхи зургаануудта ажалшадай суглаанууд боложо, БКП-гэй ЦК-гай лекторнүүд «Болгарида революционно хүдэлөөнэй хүгжэлтэдэ В. И. Ленинэй үүргэ», «В. И. Ленин партиин хүтэлбэрилхы үүргэ тухай», «Буржуазна үзэл сурталда эсэргүү Ленинэй хараа бодол», «Ленинэй һургаал ба мүнөө үе сагай национально-сүлөөрэлгын тэмсэлэй асуудалнууд» гэһэн элидхэлнүүдые хэһэн байна.

ОЛОН ХЭҺЭГЭЭР

БЕЛГРАД. (ТАСС). Марксизм-ленинизмын классигуудай найман номһоо бүридэһэн библиотекэ Загребай «Найриед» гэжэ хэблэл барлан гаргаба. К. Маркс, Ф. Энгельс болон В. И. Ленинэй зохёолнууд эдэ номууд соо оронхой. Эндэ К. Маркс Ф. Энгельс хоёрой «Коммунис партиин манифест», К. Марксын «Брюмер Луи Бонапартын арбан наймадахи» ба «Готско программые шүүмжэлгэ», Ф. Энгельсын «Гэр бүлын, үмсын зөөриин ба гүрэнэй бии бололго», «Империализм—капитализмын дээдэ шата», «Гүрэн ба революци» гэхэ мэтэ олон зохёолнууд оруулагданхай.

Научна социализмын үндэһэ һуури табигшадай согсолбори болон ганса нэгэн зохёолнуудай хэблэлдэ бэлдэгдэжэ байһан тухай Югославиин ондоошье хэблэлнүүд мэдээсэнэ. Сараевын «Светлость» ойрын үдэрнүүдтэ Маркс—Энгельс—Ленинэй зохёолнуудай түрүүшын табан ном хэблэн гаргахань. Эдэ номууд соонь «Хүдэлмэришэн ангиин коммунис ба революционно хүдэлөөнүүдэй теоретическэ үндэһэ һуури ба дүй дүршэл» гэһэн нэгэ гол удхаар холбоотой зохёолнууд оруулагданхай. Тиин тэрэ суглуулбариие дүрбэдэхи ном соо К. Маркс, Ф. Энгельс, В. И. Ленинэй Парижай коммунада зорюулһан зохёолнууд ороно.

Белградай «Просвета» хэблэл хүдэлмэришэдэй хүдэлөөе шэнжэлхэ институдтай хамта К. Маркс, Ф. Энгельс ба В. И. Ленинэй долоон номой суглуулбари бэлдэжэ байнхай. Харин Белградай полиграфическа комбинадта К. Марксын «Капитал» хэблэгдэхээр бэлдэгдэнэ.

АРАДУУДАЙ БОЛБОСОН БАЙДАЛАЙ ТҮЛӨӨ

ВАРШАВА. (ТАСС). Советскэ Союзай ба Польшын хани барисаанай, харилсаа холбооной, харилсан туһалалсалгын договорой баталагдаһаар 28 жэлэй ой гүйсэбэ.

Иимэ харилсаа холбооной жэшээ олон. Совет Союзай ба Польшын мэргэжэлтэд хара металлургиин талаар научна шэнжэлэлгэнүүдые хэнэ.

Польшын Гливицкэ институдай ба Москвагай Бардинай нэрэмжэтэ хара металлургиин түбэй эрдэм-шэнжэлэлгын институдай, Тбилиси, Киев болон Харьковай институдай хоорондын аха дүүгэй харилсаа холбоон улам бэхижэнэ. Харилсаа холбоонойнгоо программын ёһоор, эдэнэр мэргэжэлтэдээ андалдаха, хоёр оронине һонирхуулһан эрдэм-шэнжэлэлгын хүдэлмэри сугтаа хэжэ байна.

БУРЯАДАЙ ПИОНЕРСКЭ ОРГАНИЗАЦИИН 50 ЖЭЛЭЙ ОЙ

ГОРНЫН АБЯАН ЗЭДЭЛЭЭ ҺЭН

Улаан-Үдэ хотымнай Каландаришвилиин ба Смолиной гудамжануудай уулзуур дээрэ Зүүн-Сибириин технологическа институт мүнөө оршоно. Эгээл эндэ 50 жэлэй саана комсомолой клуб байһан юм. 1923 оной апрелиин 27-до Газис Урманчеев энэ байшангай ойро пионерскэ горн һүрөөтэй гоёор зэдэлүүлжэ, манай Буряадта пионерскэ организациин мүндэлһые мэдүүлээ бэлэй. Тэрэ гэһэнһээ хойшо энэ үдэрые Буряадай пионернүүд баяр ёһололой оршон байдалда тэмдэглэнэ.

Түрүүшын пионерскэ отрядые ВЛКСМ-эй губернскэ комитет эмхидхэһэн байна. Тиихэдэ Газис Урманчеев Феня Фролова хоёр анха түрүүшынь вожатанар байһан юм.

1929 оной августын нэгэндэ республиканска слет анха түрүүшынхеэ боложо, Буряадай пионерскэ организациин түүхэдэ өөрынгөө һүури эзэлһэн. Республикын бүхы аймагуудһаа делегадууд хабаадалсаһан байна. Тус слет хадаа пионерскэ отряд болон звенонуудай түйлаһан амжалта элиһэлэн харуулаа бэлэй. 1929 оной августын 29-дэ Москвада бүхэсоюзна пионерскэ слет боложо, манай делегацие мэдээжэ уран зохёолшо Жамсо Тумунович Тумунов (тэрэ үедэ ВЛКСМ-эй Яруунын райкомой пионерскэ таһагые даагша байгаа) толгойлжо ошоһон юм. «Манай делегаци Надежда Константиновна Крупскаятай уулзаһан байна. Бидэнэй хөөрөөе ехэ анхаралтайгаар шагнажа, Яруунада пионерэй байшан бариха хэрэгтэмнай мүнгөөр туһалха байһанаа найдуулаа һэн. Уданшьегүй тиимэ туһаламжа абаа һэмди» гэжэ Ж. Тумунов хожомынь бэшээ һэн.

Слёдой һүүлээр Буряадай пионернүүд ниитын хүдэлмэридэ илангаяа эдэбхитэйгээр хабаадана. Хабарай таригын, ургаса хуряалгын үедэ хүдөөгэйхидтэ шадал зэргээрээ хамһалсана.

Эсэгэ ороноо хамгаалгын Агууехэ дайнай хүшэр жэлнүүдтэ пионерскэ отрядууд вожата болон багшанартайгаа хамта колхоз, совхозой тарялан дээрэ хүдэлжэ, ороохо, овощ түсэбһөө үлүүлэн гүрэндэ тушаалсаһан байха. Город болон хүдөө нютагуудаар тимуровска отрядууд эмхидхэгдээ бэлэй. Ганса Улаан-Үдэ хотодо зуу гаран отряд эмхидхэгдэжэ, фронтовигуудай гэр бүлэнэртэ, үхибүүдтэнь нилээд ехэ туһаламжа хүргэһэн байха юм. Тэрэ үедэ хэгдэһэн үдэр бүриин тэмдэглэлтэй танилсахада одоо һонирхолтой.

«Хүндэтэ үхибүүд! Таанартай уулзажа үрдеэгүйдөө ехэтэ халагланаб. Баярыешье хүргэжэ шадаагүйм гэмшэлтэй. Ажалһаа ерэхэдэм түлеэн хюрөөдэгдөөд, хахалагдаад, нэгэ дороо нягтаханаар сомоологдоод байгаа. Туһаламжа хүргэһэндэтнай ехэтэ баясанаб. Үнэн зүрхэнһөө танда баярые хүргэнэб. Һайн бэлэйт. Мухина.— Иимэ иимэ мүрнүүдые һанаа амархан уншажа яашье болохогүйл.

Иимэ бэшэгүүд хэды олон байгаа гээшэб! Хотодошье, хүдөөдэшье тимуровска отрядууд магтаалтай байгаа. Жэшээнь, Захааминай аймагай Санагын дунда һургуулиин пионернүүд, шабинар 114 хурьга түлжүүлхээр уялга абаад, тэрэнээ дүүргэһэн юм. Тэрэшэлэн огород соо, тарялан дээрэ тэдэнэр хүдэлөө.

Тимуровска отрядууд мүнөөшье хүдэлһөөр заидаа. Тэдэнэй туһаламжаар манай республика дотор хизаар ороноо шэнжэлгын 200 гаран музей, хоёр зуугаад ленинскэ таһалгануд, дайшалхы алдар солын 110 гаран булан эмхидхэгдэһэн байна. Гадна дайнай болон ажалай баатарнууд тухай һонирхолтой материал суглуулжа, Буряад оронойнгоо түүхые шэнжэлгэдэ туһална.

Эдир ленинецүүд Буряадай пионерскэ организациин 50 жэлэй ойе эрхим һайн һуралсалаараа угтажа, саашадаа бүришье шуналтайгаар һуража, гэгээн гэрэлтэ ерээдүй — коммунизм баригшадай түрүү зэргэдэ ябахые найдуулна бшуу.

Е. ОСОДОЕВА,
хүүгэдэй республиканска библиотекын методист.

ДҮЛЭТЭ ЖЭЛНҮҮДЭЙ БААТАРНУУД

ЗАЛУУШУУЛТАЙ УУЛЗАЛГА

Филипп Иннокентьевич Минеев Яруунын аймагай Нарһата тосхондо мүнөө ажаһуудаг. Нарһата тэрэнэй тоонто нютаг юм. Эсэгэ ороноо хамгаалгын агууехэ дайнай эхилхэдэ, Филипп Иннокентьевич баруун фронт элгээгдэһэн байгаа. Тэрэнэй дайшалхы замые гэршэлэн, Дайшалхы Улаан Тугай орден, Эсэгэ ороноо хамгаалгын дайнай гурбан орден болон олон медаль үбсүүн дээрэнь яларна. Правительствын шагнал бүхэн өөрын түүхэтэй байха. Дайшалхы хүшэр хүндэ даабари дүүргэхын тула ами бэеэ хайрлангүйгөөр, эрэлхэг зоригтойгоор тэмсэхэ ушар нэгэнтэ бэшэ болодог байгаа. Филипп Минеев гурба дахин шархатаһан юм. Полкын командир нэгэтэ взводой командир лейтенант Минеевые дуудаад, дайсанай ДОТ усадхаха даабари үгэбэ. Энэ дайшалхы даабари дүүргэхэ үедөө Минеев хүндөөр шархатажа, нүхэдынь баатарай үхэлөөр унаа һэн. Энэ баатаршалгын түлөө Ф. И. Минеевтэ Дайшалхы Улаан Тугай орден госпиталь соо барюулагдаһан бэлэй.

Госпитальһоо гараад гвардиин лейтенант Минеев ороной зүүн хилэ хүдэр эльгээгдэбэ. 1945 оной августын 9-нэй һүни Манчжуриин хилые дабажа гараад, япон[illegible] заставые бута сохиһон юм. Тиигэжэ манай полкын үрагшаа дабшаха зам нээгдээ һэн. Иимэ эрэлхэг зоригтоһоор даабарияа дүүргэһэн лейтенант Минеев Эсэгэ ороноо хамгаалгын дайнай I шатын ордендоор шагнагдаһан байна. Илалтын һайндэрые Порт-Артур шадар тэрэ угтаа бэлэй.

«Дайсанаа дарaжа, даагаяа һүүлдэжэ» ерэһэн Филипп Иннокентьевич мүнөө болотор түрэл нютагтаа ажаллана. Худалдаа наймаанай эмхи зургаануудта, хүдөө ажахыдашье ажаллаа. Мүнөө нютагай «Сельхозтехникын» нэгэдэлдэ ажаллана.

Дайнай ветеран Ф. И. Минеев Эсэгэ ороноо хамгаалгын дайнай жэлнүүдтэ совет арадуудай харуулһан гайхамшаг баатаршалга тухай залуушуулда ходо хөөрэжэ үгэдэг. Жэшээлхэдэ, Совет Армиин үдэр — байгша оной февралиин 23-да — Нарһатын дунда һургуулида, СПТУ-да, суг хүдэлдэг нүхэдэйнгөө урда үгэ хэлэһэн байна.

Зураг дээрэ: Ф. И. Минеев.

О. ЦЫБИКОВ.

ОЛЗОТОЙ ҺАЛБАРИ

«Путь к коммунизму» колхоз 1967 ондо теплицэтэй боложо огородой ногоон эдеэ тарижа эхилһэн юм. Энэ жэлдэ үшөө дүрбэн секци шэнээр баряа. Мүнөө колхоз бүхы дээрэ найман секцитэй болобо. Наг шэбхэ, үтэгжүүлгэ зөөгдэжэ, грядуудта тарааха хүдэлмэри дүүрэхэ дүтэлөө. Рассада һайнаар ургажа захалба. Колхоз теплицэдэ ургаһан огородой эдеэнһээ жэл бүри 55—60 мянган түхэригэй олзо доход оруулна.

Тиимэһээ энэ олзотой һалбарида ехэхэн анхарал хандуулагдана. Дүршэлтэй огородшод эндэ ажаллахаар эльгээгдэһэн байна. Агроном-овощевод Тамара Петровна Плотникова огородшодой звеное хүтэлбэрилнэ.

Колхоз 1973 ондо 80 мянган түхэриг хүрэтэр олзо оруулхаар хараална.

П. ХАЛТАНОВ.
Прибайкалиин аймаг.

ЭЛДЭБ ҺОНИН

МОНГОЛ ОРОН

Байгша оной январиин 1-нэй бүридхэлөөр Монголой Арадай Республикын хүн зоной тоо 1.339,1 мянга болоһон байна.

Хэрбээ энээнһээ хойшонхи 45 жэлэй туршада дэлхэйн бүмбэрсэгэй хүн зоной тоо хоёр дахин олошорхо ёһотой гэжэ багсаалагдаһан байбал, МНР-эй ажаһуугшадай тоо ойрын 25 жэл соо хоёр дахин нэмэхэ гэжэ тухайлагдана.

1986—1987 онуудта МНР-эй хүн зоной тоо 2 миллион, 2000 ондо —3,4—3,6 миллион болохоор багсаагдана.

***

Монголой Арадай Республика газар дайдынгаа хэмжээгээр дэлхэйн оронуудай дунда 17-дохи һуури эзэлдэг юм. Хүн бүридэ хүртэдэг адуу малайнгаа тоогоор дэлхэй дээрэ түрүү һууринуудай нэгые эзэлнэ.

МНР дэлхэй дээрэ тэмээнэй тоогоор 2-дохи, адуугаар, ямаагаар — 6 дахи, хонидоор — 16-дахи, үхэрэй тоогоор 56-дахи һуури эзэлдэг байха юм.

(«Монголия» журналай 1973 оной 1-дэхи номерһоо).

ДАЙНАЙ ВЕТЕРАН— ПАРИКМАХЕР

«Руслан» гэжэ парикмахерскада үһөө заһуулхаяа, һахалаа хюһуулхаяа ерэгшэд бүһэтэй хүнэй эршэмтэй түргэнөөр ажаллажа байхые хараһан лэ байха. Наартай зохидоор хүнүүдые тэрэ угтан абадаг юм. Энэмнай Борис Николаевич Черняков гээшэ. Тэрэнэй хүнгэн солбоноор гэшхэлэн ябахыень, нугархайгаар гараа хүдэлгэн ажаллажа байхыень харахадаа 60 наһая гэшхэһэн хүн гэжэ хэлэхын аргагүй. Мүнөө Борис Николаевич аяар 40 жэлэй туршада парикмахерскада хүдэлнэ, тэрэнэйнгээ 30 жэлые Улаан-Үдэдэ үнгэргэһэн байна.

— Борис Николаевич, уран гартай бэрхэ мастер юм. Тэрээндэ үһөө заһуулһан хүнүүд залуу, сэбэр шэнги болоод гарадаг, — гэжэ суггаа хүдэлдэг нүхэдынь тэрээн тухай хэлэнэ.

Үнинэй парикмахер залуушуулда баян дүй дүршэлөө дуратайгаар дамжуулдаг, мүнөө 50 гаран хүнние гоё һайханаар үһэ заһаха, һахал хюһаха онол шадабарида һургаад байна.

Нам дараа чантай энэ хүн дайшалхы алдарта зам гаталһан намтартай. Борис Николаевич Халхын-Голдо япон милитаристнарые бута сохиһон байлдаанда хабаадалсаһан, Эсэгэ ороноо хамгаалгын Агууехэ дайнда баатаршалга харуулһан байха юм. Эрэлхэг зоригтойгоор байлдаһанайнгаа түлөө старшина Б. Н. Черняков Дайшалхы Улаан Тугай орден, хэдэн медаль энгэртээ яларуулһан байна.

«Руслан» гэжэ парикмахерскада һайнаар ажаллаһанайнгаа түлөө Борис Николаевич Ленинскэ ойн баярай медаляр, Хүндэлэлэй грамотануудаар шагнагдаһан, коммунис ажалай ударнигай үндэр нэрэ зэргэдэ хүртэһэн байха юм.

А. ШУЛУНОВ.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: дайнай ветеран Б. Н. Черняков һурагша Людмила Яковлеватай байна.
Авторай фото.

СПОРТ — СПОРТ

УЧИЛИЩИНУУДАЙ командануд мүрысэбэ

Техническэ мэргэжэл олгодог республикын училищинуудай суглуулагдамал 17 команда Буряадай АССР-эй байгуулагдаһаар 50, мүн «Ажалай резервын» 30 жэлэй ойдо зорюулагдаһан мүрысөөе үнгэргэжэ байнхай. һурагшадай дунда үнгэргэгдэжэ эхилһэн комплексно спартакиадын энэ нааданай ээлжээтэ мүрысөөндэ сагаалса буудалгаар команда бүхэнэй спортсменүүд мэргэнээ туршалсаба. Эндэ 13-дахи ГПТУ-гай эдиршүүл дүн хамтадань 131 очко абажа, түрүү һуури эзэлһэн байгаа. Тиихэдэ Закаменск, Каменскын ГПТУ-гай командануд мэргэн байжа хоёрдохи, гурбадахи һууринуудые эзэлжэ, хотын һургуулинуудай мэргэшүүлые хойноо гаргажа шадаа бшуу. Өөр хоорондын дундаһаа 13-дахи ГПТУ-гай спортсменүүд Хомяков, Протасов гэгшэд тус тустаа 46 очкотой болоод, түрүүшын хоёр һуури эзэлбэ. Басагадай дунда үнгэргэгдэһэн мүрысөөндэ 9-дэхи ГПТУ-гай һурагшадай команда эрхим байба.

Спартакиадын программын долоон зүйлөөр үнгэргэгдөөд байһан нааданай дүн гаргахада, хоёрдохи ГПТУ-гай эдиршүүлэй, 9-дэхи ГПТУ-гай басагадай командануд түрүүлжэ ябана.

Б. МИРОМАНОВ.

ПРАВДА БУРЯТИИ

Нэгэдэхи хуудаһанда Ю. Коркиной хабарай тарилга дээрэһээ хэһэн репортаж. «Бүри һайнаар хүдэлжэ болохо» — Сыреновэй статья. Мүрысөөнэй түрүүшүүл. ТАСС-ай һонин.

Хоёрдохи хуудаһанда «Ажалай түрүүшүүл» — Н. Дёминой статья. Партийна ажабайдалай хроника. Түрэл орондомнай

Гурбадахи хуудаһанда Арадай хинаалтын тетическа хуудаһан.

Дүрбэдэхи хуудаһанда Буряадай пионерскэ организациин 50 жэлэй ойдо зорюулагдаһан Г. Д[illegible]риновагай статья. Хил саана.

СЭНХИР ЭКРАН

НЭГЭДЭХИ ПРОГРАММА

«Орбита» харуулна:

15. 05—Һүүлэй һо[illegible] 15.15 — «Түүдэг»— һу[illegible]шадта зорюулагдаһан [illegible]жуулга. 15.45—«Дмитрий Кабалевский»— телевизионно-документальна фильм. 16.45—Хоккейгээр СССР-эй түрүү һуури эзэлхын түлөө мүрысөөн. «Динамо» — ЦСКА 3-дахи үе (суралай бэшэлгээр). 17.25—А. [illegible] Лавровтон «Следствие ведут знатоки». 4-дэхи [illegible] «Повинную голову». 19[illegible] «Время»— мэдээсэлэй программа.

Улаан-Үдэ харуулна:

19.30 — Пионернүүдтэ. «Түүдэг» гэжэ телевизионно викторинын хоёрдохи [illegible] 20.10—«Эсэгэ ороноо тан дууланаб»—уран [illegible]лой хүгжэмтэ дамжуулга. 20.45—Телепанорама. 21[illegible] — Хүгжэмтэ забһарлал.

«Орбита» харуулна:

21.15—Үнгэтэ телевидени. «Молодая жена 1914 года»—ГДР-эй телевидениин уран һайхан фильм. (2-дохи сери). 22[illegible] —«Хүгжэмтэ уулзалганууд». Композитор А. Н[illegible]ковой дуунууд. 22.55—[illegible]дэрэлгэ» — телеальманах. 23.35—Р. Вагнер. «Лоэнгрин» оперын фрагментнүүдые СССР-эй арадай артист И. Козловский дуулана. 00.30—Хоккейгээр СССР-эй түрүү һуури эзэлхын түлөө мүрысөөн. «Крылья Советов»—«Спартак».

ХОЁРДОХИ ПРОГРАММА

«Орбита» харуулна:

19.45—«А ну-ка, пар[illegible]

Улаан-Үдэ харуулна:

21.15 — «Розмарин» циркын программа.

ТЕЛЕФОН · ТЕЛЕГРАФ · РАДИО
ХИЛЫН ГААНАҺАА

БОНН

СОВЕТ ФИЗИГТЭ АЛТАН МЕДАЛЬ БАРЮУЛАГДАБА

ТАСС

1973 ондо өөрынгөө эгээн дээдын хайра шагнал—Мэкс Планкын алтан медаль элитэ мэдээжэ совет физик, математик — Дубнадахи ядерна шэнжэлгэнүүдые хэдэг уласхоорондын нэгэдэмэл институдай директор академик Н. Н. Боголюбовта барюулха тухай ФРГ-гэй физикын бүлгэм соносхоо.

ГАВАНА

Албанай хэрэгээр ошобо

ТАСС

ПОРП-ын ЦК-гай Политбюрогой гэшүүн, ПНР-эй Гүрэнэй Соведэй Түрүүлэгшэ Генрик Яблоньский түрүүтэй Польшын партийно-правительственна делегаци албанай хэрэгээр эндэ ерэбэ.

Кубын Коммунис партиин ЦК-гай секретарь, Революционно правительствын премьер-министрэй нэгэдэхи орлогшо Рауль Кастро, Кубын Коммунис партиин ЦК-гай Политбюрогой гэшүүн, Республикын президент Освальдо Дортикос ба бусад тусхай тушаалтад Кубын, Польшын национальна тугуудаар шэмэглэгдэһэн Габаныи аэропорт дээрэ делегацие угтаа.

БЕРЛИН

Теоретическэ конференци

ТАСС

СЕПГ-гэй ЦК-гай дэргэдэхи ниитын эрдэмэй институдай, СЕПГ-гэй ЦК-гай дэргэдэхи Карл Марксын нэрэмжэтэ партийна дээдэ һургуулиин эмхидхэһэн хоёр үдэрэй теоретическэ семинар эндэ боложо дүүрэв. Хүгжэнги социалис обществодо хүдэлмэришэн ангиин соёл болбосоролой дээшэлжэ байһан асуудалнуудые зүбшэлбэ.

ГДР-эй соёлой ажал ябуулагшад, партийна ба профсоюзай хүдэлмэрилэгшэд, ажалшадай түлөөлэгшэд, хилын саанаһаа ерэһэн айлшад конференциин хүдэлмэридэ хабаадаа.

БЕРЛИН

АЖАЛАЙ ТҮРҮҮШҮҮЛ ШАГНАГДАА

ТАСС

Майн Нэгэнэй һайндэрэй урда тээ дэлгэрһэн социалис мүрысөөндэ амжалтануудые түйлаһанайнь түлөө, СЕПГ-гэй ЦК-гай Политбюрогой, ГДР-эй Министрнүүдэй Соведэй Президиумэй дурадхалаар, республикын үйлэдбэриин зарим түрүү коллективүүд «Ажалай туг» гэжэ орденоор шагнагдаа.

ГДР-тэ эгээн лэ ехэ — Цилитцедэхи (Магдебургын округ) калийна комбинадые болзорһонь урид ашаглалгада оруулһан хүдэлмэришэдэй хоёр коллектив шагнагдагшадай тоодо ороно. Совет, поляк, чехословак, мэргэжэлтэдэй туһаламжаар энэ предприяти баригдаа. Үдэр бүри тус предприяти 20 мянган тонно түүхэй дабһа болбосоруулан гаргаха.

Республика дотор эгээн ехэ — Боксберскэ теплоэлектростанциин нэгэдэхи ээлжээнэй барилгада онсо шалгарһан барилга-хабсаралгын бригадануудай нэгэн, Галле хотодохи машина-бүтээлгын заводой коллектив, нёдондо намар, мүн энэ хабар ороной нютагуудта бууһан шанга һалхинай ехэ хойшолонгуудые усадхан зайсуулгада баатарилгаар ажаллаһан модошодой бригада республикын ехэ хайра шагналда хүртөө.

ГДР-эй Гүрэнэй Соведэй Түрүүлэгшэ В. Ульбрихт шагнагдагшадта орден барюулһан байна.

МАЙН НЭГЭНЭЙ ҺАЙНДЭРЫЕ УГТУУЛАН

ГАВАНА. Ажалшадай һаналаа нэгэдэлгын уласхоорондын үдэр—Майн нэгэнэй һайндэрые Кубын арад ажалай амжалтануудаар угтажа байна. Ороной промышленностиин таби гаран предприяти түсэбтэ даабаринуудаа дүүргэһэн, үлүүлэн дүүргэһэн тухайдаа Компартидаа, Революционно правительствадаа элидхээ. Энэ жэлэй түрүүшын гурба һарын турша соо машинын түхеэрэлгэ, химическэ үтэгжүүлгэ, цемент ба тус һалбариин бусад продукци үйлэдбэрилэн гаргалга нёдондо жэлэй энэ үеынхитэй жэшэбэл, найман процентээр дээшэлһэн байна. Гаванада дүтэхэнэ байдаг «Хосе Марти» гэжэ металлургическа заводто мартенэй шэнэ пеэшэн түсэбөөр хараалагдаһанһаа һараар урид ашаглалгада оруулагдаа. Тэрэнэй ашаглалгада үгтэхэдэ, заводой үйлэдбэриин хүсэн жэлдээ 90 мянган тонноор үргэдэхэ байна.

Саахарай хулһа сабшан отологшод — мачетеросууд шэн габьяагай, эдэбхи үүсхэлэй үльгэр жэшээ харуулна. Ажалай бүтээсэ дээшэлүүлхын түлөө бүгэдэ арадай социалис мүрысөөндэ мачетеросуудай 120 гаран коллектив «Миллионер бригада» гэһэн хүндэтэ нэрэ зэргэдэ хүртөө.

СОФИ. Промышленна предприятинуудай коллектив түсэбһөө гадуур продукци үйлэдбэрилэн гаргажа, ажалшадай һаналаа нэгэдэлгын уласхоорондын үдэр — Майн нэгэние уттажа байна. Арадай ажахы даабариһаа гадуур хэдэн арбаад мянган тонно булад, шэрэм, трактор, автомобиль болон бусад машина, түхеэрэлгэнүүдые абаха юм. Харин гүрэнүүдтэ худалдагдаха эд бараан, эдлэл хэрэгсэл бүри ехээр үйлэдбэрилэгдэхэ юм.

В. И. Ленинэй нэрэмжэтэ металлургическа заводой булад хайлуулагшад, Варнадахи «Дружба» гэжэ оёдолой фабрикын коллектив габшагайгаар ажаллан, үйлэдбэриингөө программа үлүүлжэ ябана. Тус фабрикын оёдолшод түсэбһөө гадуур эрэшүүлэй 25 мянган костюм, эхэнэрнүүдэй 29 мянган пальто оёо.

БУЭНОС-АЙРЕС. Юумэнэй үнэ сэнгэй хүндэрэлгэдэ, национальна экономикодо ехэ һаад тойбо татадаг, хоро хүргэдэг харин гүрэнүүдэй монополинуудта эсэргүү тэмсэл хэхыень Бразилиин Коммунис парти ороной ажалшадые уряалаа.

ЛОНДОН. Ажалшадай салин хүлһэ бага болгохо тухай консерваторнуудай правительствын бэелүүлдэг политикые буруушаан, тредюнионуудай Британиин конгрессэй майн нэгэндэ соносхоһон бүгэдэ ниитын буһалгаанда хамтаран хабаадаха шиидхэбэри Англиин машинистнуудай, кочегарнуудай нэгэдэмэл профсоюзай гүйсэдхэхэ комитет абаа. (ТАСС).

РИМ

Компартиин зэргэ ургана

ТАСС

Партийна билет һэлгэхэ ба шэнэ гэшүүдые партида абаха жэл бүриин эршэтэ ажалай үедэ Италиин Коммунис парти ехэ амжалта түйлаа. Тарантода — 1.200 хүн, Пиза хотодо 1.570 гаран хүн Италиин Коммунис партиин федерацида ороһон байна.

ХЕЛЬСИНКИ

Хельсинкидэ хөөрэлдөөнүүд болоно

ТАСС

Аюулгүй байдалай ба харилсаа холбооной асуудалнуудаар ниитэевропын зүблөөндэ бэлэдхэл хэхэ олон талын түлөөлэгшэдэй хөөрэлдөөнэй дүрбэдэхи шата эндэ эхилбэ. Европын 32 ороной, США-гай, Канадын түлөөлэгшэд хөөрэлдөөнүүдтэ хабаадана.

САН-ХОСЕ

Ажалшадай түрүү зэргэдэ

ТАСС

Һүүлэй дүрбэн жэлэй турша соо Коста-Рикын Арадай манлай гэдэг партиин гэшүүдэй тоо зургаа дахин урган олошороо гээд партиин эмхидхэлэй асуудалнуудаар национальна секретарь Арнольдо Ферретo, «Ора» газетэдэ интервью үгэхэдөө, мэдүүлбэ. Орон доторой гол шухала асуудалнуудые шиидхэхын, марксизм-ленинизмын сурталай арюун нангин байхын түлөө партиин залан сэхэ тэмсэлые үргэн ниитэ арад зоной дэмжэжэ байһыень эдэ амжалтануд элирхэйлэн гэршэлнэ гээд тэрэ тэмдэглээ.

ВЕНЭ

ЮНИДО-гой сесси

ТАСС

Нэгэдэмэл Нацинуудай Организацидахи промышленна хүгжэлтын соведэй (ЮНИДО) хоёрдохи сесси Австриин ниислэл хотодо хүдэлмэрээ эхилээ. ЮНИДО-гой ажал ябуулга, тус эмхиин 1975 ондо зарлагдахаар хараалагдаһан хоёрдохи генеральна конференцидэ бэлэдхэл хэлгэ гэхэ мэтэ асуудалнууд зүбшэлэгдэхэ байна.

Венэдэхи уласхоорондын эмхинүүдэй дэргэдэ СССР-һээ саг үргэлжэ байдаг түлөөлэгшэ Г. П. Аркадьев түрүүтэй совет делегаци сессиин хүдэлмэридэ хабаадана.

МАДРИД

Испаниин хүн зоной тоо

ТАСС

1973 оной январиин нэгэндэ Испаниин хүн зоной тоо 34.857 мянган хүн болоһон байна. Энэ зуун жэлэй эхиндэ тус ороной дэбисхэр дээрэ 18.616 мянган хүн ажаһуугаа һэн гээд Испаниин национальна статистическэ институт мэдээсэнэ.

ВАШИНГТОН

ЭРДЭМТЭДЭЙ ХАРИЛСАА ХОЛБООН

ТАСС

Академик А. Н. Бакулевай нэрэмжэтэ зүрхэ-һудалай хирургиин институдай директор, СССР-эй медицинын эрдэмэй академик профессор В. И. Бураковский түрүүтэй совет элитэ мэдээжэ бүлэг хирургнууд Холбоото Штадуудта ошоод байнхай.

Гараха түрэхэһөө хойшо зүрхэ муутай хүнүүдые эмнэлгын асуудалнуудта зорюулагдажа, һаяхан Вашингтондо үнгэргэгдэһэн совет, американ эрдэмтэдэй суглаанай хүдэлмэриин дүүрэһэнэй һүүлээр совет эрдэмтэд орон соогуур аяншалжа ябана.

Нёдондо жэлэй май һарада Москвада хоёр ороной хүтэлбэрилэгшэдэй хөөрэлдөөнүүдэй үедэ элүүрые хамгаалгын талаар Советскэ Союзай, Холбоото Штадуудай хоорондохи харилсаа холбооной программа хараалагдаа һэн. Энэнь хоёр ороной аша туһада харюусана гээд профессор В. И. Бураковский мэдүүлээ. Энээнэй ашаар совет болон американ эрдэмтэд уулзажа, али алиндань туһатай хөөрэлдөөнүүдые хэнэ. (ТАСС).

ДЕЛИ

СВАРАН СИНГХЭЙ МЭДҮҮЛГЭ

ТАСС

Индиин парламентын Арадай палатада болоһон гадаадын политическэ үгэ булялдаатай хөөрэлдөөнэй дүнгүүдые согсолходоо, гадаадын хэрэгүүдэй министр Сваран Сингх иигэжэ тэмдэглээ: «Индиин ба Советскэ Союзай арадуудай хоорондохи хани барисаа бэхижүүлхын түлөө. СССР-тэй хани барисаагаа, харилсаа холбоогоо хүгжөөхын түлөө Индиин правительство оролдоно». Советскэ Союз национальна аша туһыень сахин хамгаалдаг, ехэ анхарал оролдолго гаргадаг. Индиин хани бэлоно гэжэ министр мэдүүлбэ.

«Индиин, Бангладешэй Арадай Республикын хоорондохи хани барисаа, харилсаа холбоо хүгжөөхэ шухала» гэжэ Сваран Сингх хэлэһэн байна. Энэ хани барисаан хоёр ороной арадуудай аша туһада саашадаа хүгжөөн бэхижүүлэгдэхэ зэргэтэй гээд министр найдажа байһанаа мэдүүлээ. Бангладешые ООН-до абаха шухала. Ямаршье бүлэглэлдэ хабаададаггүй оронуудай түлөөлэгшэдэй Алжирта үнгэргэгдэхээ байһан конференцидэ залуу республика хабаадалсаха ёһотой гэжэ Сваран Сингх тэмдэглэбэ.

Индо-американ харилсаан тухай тогтон хэлэхэдээ, американ хархис хүсэнүүдэй буу зэбсэгээр Пакистание хангалга «хоёр ороной хоорондохи харилсаа һайжаруулха, Урда Азида амгалан байдал һэргээхэ хэрэгтэ ехэ тойбо татана» гэжэ Сваран Сингх хэлэһэн байна.

ДЕЛИ

Шэнииcын баян ургаса

ТАСС

Энэ жэлдэ Индидэ 30 миллион тонно шахуу гэхэ гү, али нёдондо жэлэйхиһээ 3,5 миллион тонноор ехэ шэниисэ хуряагдахаар түсэблэгдэнхэй гээд Индиин Хүдөө ажахын министерствын гүрэнэй министр Шер Сингх парламентын арадай палатада мэдээсээ. Газар уһалха, үтэгжүүлгэ ехээр үйлэдбэрилхэ талаар элдэб программануудые амжалтатайгаар бэелүүлһэнэй араар энэ түйлагдаха байна гэжэ министр тэмдэглэбэ. Эдэ программануудай үндэһөөр хүдөө ажахын ургамалнуудые тарихын тула 280 мянган га газар нэмэжэ ашаглагдаха байна.

БЕЙРУТ

Израилиин дээрмэшэ сэрэгүүдэй шэнэ харата ябуулганууд

ТАСС

Ливанай газар дайдада добтолхо һэдэлгэ Израилиин дээрмэшэ сэрэгшэд дахинаа гаргаба. Апрелиин 24-нэй һүни Израилиин вертолёдууд Сайда хото шадарай палестин зугадагшадай Айн-Хильва лагерьта десант буулгаһан байна.

Гэбэшье палестин хашагдан зугадагшадай лагерьнуудые сахин хамгаалагшад пулемёдоор, автомадаар тэдэние буудаба. Юушье түйлажа шадахагүй байһанаа ойлгоходоо, Израилиин дээрмэшэд вертолёдуудтаа һуужа зугадаха баатай болоо.

БОНН

Фашизмда эсэргүү тэмсэлшэдэй эрилтэ

ТАСС

Эб найрамдалта ба түгшүүрилые һуларуулха политика залан сэхээр бэелүүлхын түлөө, ГДР-эй, ФРГ-гэй хоорондохи харилсаанай үндэһэ һуури тухай договорые эсэслэн баталхын түлөө Саарбрюккендэ болоһон «Эсэргүүсэлтын тэмсэлдэ хабаадаһан немецүүдэй нэгэдэл» гэжэ федеральна конференцидэ хабаадагшад һаналаа мэдүүлбэ. Советскэ Союзһаа, ГДР-һээ, Венгриһээ, Болгариһаа, Франциһаа ерэһэн айлшад, ФРГ-тэй 20 шахуу демократическа эмхиин түлөөлэгшэд конференцидэ хабаадаһан байна.

Нэгэдэлэй түрүүлэгшэ О. Нибергаль үгэ хэлэхэдээ, Советскэ Союзтай, ПНР-тэй ба ГДР-тэй ФРГ-гэй хэһэн договорнуудые һайшаан амаршалба. Эдэ договорнуудай баталагдаһанай һүүлээр «Европодо амгалан байдал тогтожо байна» гэжэ тэрэ онсолон тэмдэглээ.

Шэнэ түхэлэй нацизмын али бүхы харата ябуулгануудта эсэргүү, ниитын байдалые демократизацилхын түлөө бүхы демократууд, фашизмда эсэргүүгээр тэмсэгшэд эдэбхитэй ажал ябуулха ёһотой гэжэ О. Нибергаль мэдүүлһэн байна.

«Үһөө хяһаа нэхэгшэдтэ, шэнэ түхэлэй нацизмда шанга харюу сохилто хэхээр оршон байдал байгуулха шухала» гэжэ конференциин делегадууд үгэ хэлэхэдээ мэдүүлээ.

ТИРАЖАЙ ДҮНГҮҮД

«Спортлотогой» апрелиин 20-до Ленинградта наадагдаһан 11-дэхи тиражай дүнгүүдые Спортивна лотерейн главна управлени согсолбо. Нэгэшье хүн 6 номер таажа шадаагүй. 5 номер тааһан золтойшуулда 3.812 түхэриг түлэгдэхэ. Дүн хамта 124 хүн 5 номер тааһан байха юм. 7.794 хүн 4 номер таажа тус, тустаа 77 түхэриг абаха болобо. 163.494 хүн 3 номер таагаа. Тиигэжэ тэдэ тус тустаа 3 түхэриг абаха байна. 11-дэхи тиражай нааданда шүүгшэдтэ 1973 оной майн 1-һээ майн 30 хүрэтэр түлэгдэхэ.

«Спортлотогой» удаадахи тираж апрелиин 30-да Таллинда наадагдаха.

Редактор
Ц. Ц. ЦИБУДЕЕВ.

Манай адрес, телефон[illegible]

г. Улан-Удэ, ул. [illegible]на 35. Телефоны: ред[illegible]ра — 54-54, приёмн[illegible] 54-93, зам. редактор[illegible] —68-08, зам. редактор[illegible] 62-62, отв. секретар[illegible] 50-52, секретар[illegible] — 66-76, отделы: [illegible]тийной жизни — [illegible] сельского хозяйства—[illegible] 63-86, пропаганды и [illegible]ции — 56-23, п[illegible] сти и строительства—[illegible] советского строительства [illegible] быта — 66-58, культур[illegible] школ — 60-21, писем [illegible] селькоров — 67-81, [illegible]мации — 34-05, общест[illegible]ная приёмная — 56-[illegible] [illegible]шинное бюро — 57-63, [illegible]толаборатория — 33-61.